

TEGEVUSARUANNE 2015

JA

TEGEVUSPLAAN 2016

Hea lugeja,

2015. aasta oli Lastekirjanduse keskusele tegus ja sündmusterohke, kuhu jätkus nii uusi kui ka traditsioonilisi ettevõtmisi. Hea meel on, et keskuse külastatavus on viimastel aastatel tõusuteel, 2015. aastal oli külastusi 38 906. Keskuse tegutsemissoov on aastast aastasse olnud ikka üks ja sama - suunata lapsed raamatute juurde, aidata neil üles leida selles peituvad väärtused ning pakkuda lugemisrõõmu. Usume, et laste lugemisvarast sõltub nende lugemisoskus ja -huvi, keeleline areng aga kindlasti ka arusaamine ja suhtumine ümbritsevasse.

Laste huvi raamatute vastu ja lugemus püsib kolmel alustalal: 1. milline on tänane lasteraamatute valik ja kvaliteet, 2. kas raamatud on lastele kättesaadavad ning 3. kas ja kuidas täiskasvanud lugemist ja raamatuid väärtustavad ning lapsed lugemise juurde suunavad.

Rõõmustav on see, et lastekirjandust ilmub nimetuste poolest endiselt rohkelt ja raamatute valik on kirju. On neid, mis üllatavad ja neid, mis ehmatavad, on ilusaid ja on ilmetuid, on vanameistrite tuntud headust ja noorte uljaid katsetusi. Meil ei ole hetkel ühte ja ainsat juhtivat lastekirjanikku, vaid palju erinevas vanuses ja ainuomase stiiliga autoreid. Aastas avaldas lasteraamatuid üle 70 autori ja nende seas oli paarkümmend uut tulijat.

Nii kirju ja rohke raamaturiigi puhul on hea, et lugejal on mida valida, kuid samas on nii suures hulgas järjest keerulisem orienteeruda ja just see oma ja õige raamat üles leida. Teeviidaks heade ja kvaliteetsete lasteraamatute juurde on Lastekirjanduse keskus algatanud mitmeid tunnustusi ja preemiaid, kuid sel aastal otsustasime valikut täiendada veel tunnustusemärgiga „Eesti Lastekirjanduse Keskus soovitab!“. Märk on kasutusel suuremates raamatupoodides ning sellest on saanud teejuht väärt lugemisvara juurde.

Lastekirjanduse valikut rikastasid sel aastal taaskord loomekonkursid. Lastejutuvõistlus, mis toimub koostöös kirjastusega Tänapäev ja ajakirjaga Täheke leidis aset seitsmendat korda. Esimesest võistlusest on tänaseks möödunud 11 aastat. Kokku on selle aja jooksul konkursile esitatud üle 260 käsikirja, millest raamatuna on ilmunud üle 40. Tänavusele konkursile laekus 38 käsikirja. Novembris jõudis lõpule koostöös kirjastusega Päike ja Pilv toimuv Põlvepikuraamatu konkurs, mis tõi uusi ja vahvaid käsikirju kõige pisematele lugejatele. Uuel aastal jääme ootama nende sünni raamatuna.

2015. aastasse jäi beebiraamatu uus tulemine. Seekord juba kolmas. Kõikidele Eestis sündivatele lastele mõeldud kinkeraamatu traditsioon algas Lastekirjanduse keskusest pea 10 aastat tagasi raamatuga „Minu esimene raamat“. Uus beebiraamat kannab pealkirja „Pisike puu“, mis tuleb Ott Arderi samanimelisest luuletusest ja on ühtlasi raamatu nimiluuletus. Raamatu mõte on ilus ja lihtne – väärtustada igat Eestisse sündivat last, pakkuda perele lugemisrõõmu ja tähtsustada meie omamaist lastekirjandust. Raamatus on luuletusi ja jutte meie tuntud ja armastatud lastekirjanike loomingust ning selle kirju kimbu seovad ilusaks tervikuks kunstnik Catherine Zaripi illustratsioonid. Ettevõtmist rahastas kultuuriministeerium ning raamatu peredeni toimetamine käib üle Eesti läbi rahvaraamatukogude.

Et koostegemises on jõud, seda kinnitavad mitmed selleaastased ühised ettevõtmised, kus meil on olnud õnn ja rõõm kaasa lüüa. Üle kümne aasta tagasi loodud lastekirjanduse uurijate tööühm ei ole enam lapsekingades, seda näitab nende tänase tegevuse haare ja sisu. Ilmunud on terve rida

lastekirjanduse alaseid uurimusi sisaldavaid väljaandeid, ka sel aastal sai see täiendust ning ilmus toimetiste sarja kuues number. Koos Tuglase ja Underi Kirjanduskeskusega on tugev alus pandud seminaride sarjale „Laps kirjanduses“.

Et laste koolielu põnevam oleks, panime seljad kokku mitme Tallinna muuseumi ja keskusega ning nii sündisid projektid „Kaheksa ühe hoobiga“ ning „Puust ja punaseks“. Selle tulemusel valmis 4. klassidele mõeldud ehe koolipäev ehedate asjade keskel, kus ainetunnid toimusid erinevates muuseumites ja keskustes. Tõdesime, et selline aktiivõppe vormis toimunud koolipäev pakub lastele hulgaliselt avastamisrõõmu ning viib õpikutarkuse reaalse eluga kokku. Samast ideest kantuna on käima läinud ka ühine laste linnalaager „Kaheksa ühe hoobiga“.

Kirjandusfestivali HeadRead 2015. aasta lasteprogramm oli eriti rahvusvaheline ning raamatuhuvilised said võimaluse kohtuda lausa viie maailmas tuntud ja tunnustatud autoriga.

Koostöös Eesti Lugemisühinguga oli meil rõõm jagada laste lugemise alaseid tarkusi lapsevanematele. Läbi aasta toimunud erinevatel, aktiivselt kaasa rääkima kutsuvatel koolitustel, saadi praktilisi soovitusi, kuidas äratada ja toetada laste lugemishuvi.

Juba oodatud sündmuseks on kujunenud iga aastane Tallinna raamatumess. Sel aastal oli meil hea meel rikastada oma programmiga messi lasteala ning viia sel ajal läbi ülevabariigilise kirjandusmängu finaali.

Keskuse südameasjaks on jätkuvalt ettelugemise populariseerimine, sest see on lugemis- ja raamatuhuvi alguste algus. 20. oktoobril tähistasime Eestis juba 22. korda ettelugemise päeva. Seekord lugesime teema-aastale kohaselt muusikateemalisi jutte. Maakondade lasteraamatukogutöötajate ja õpetajate toel toimus lastele ülevabariigiline ettelugemisevõistlus, mille võit läks tänava Põlvamaale Mammastesse. Ka sel aastal lasime ettelugemise päeva tähistamiseks lendu videosõnumi „Raamatumaailmas juhtub imesid! Loe lapsele!“.

Siit sealt on ikka kostnud arvamust, et kui muusikud sirguvad muusikakoolist, kunstnikud kunstikoolist ja sportlased spordikoolist, siis miks kirjanikud peavad ei tea kus ise kasvama. Enam see nii ei ole kuna noored kirjanikud alustasid sel sügisel sirgumist keskuse loovkirjutamise huviringis.

Oli ka maailmavallutuste aasta. Seekordset näituseaastat võib liialdamata nimetada grandioosseks kuna sinna mahtus 4 suurt rahvusvahelist näitusetuuri. Aasta algas Eesti illustraatorite ülevaatenäituse avamisega Moskvast. Kevadel jõudis Londonisse ühisnäitus ungarlastega „Ristipidi lood“, mis oli üldse esimene Eesti illustratsiooninäitus Inglismaal. Enne seda ringles see aasta aega Ungaris. Mais alustasime Eesti lasteraamatute illustraatorite näituse „Elas kord ...“ Itaalia tuuri. See on esimene kord, kui Eesti illustratsioonikunsti nii laialt ja põhjalikult Itaalias tutvustatakse. Täna on näitust eksponeeritud seitsmes kohas ning tuleval aastal ringreis jätkub. Publikuhuvi on olnud üllatavalt suur ning selle eest oleme siiralt tänulikud näituse Itaalia-poolsele kontaktisikule Ülle Toodele. Illustratsiooninäitus „Meremuinasjutud“ alustas seilamist Taanis lastekultuurile pühendunud purjelaeval Bibiana. See on purjekas, mis külastab lähiaastatel 30 Taani sadamalinna, pakkudes kohapeal lastele rikkalikku kultuuri- ja tegeluste programmi. Sügisel kutsusime aga kõiki oma majja teed jooma ja nautima võrratut näitust „It's Always Tea-Time“, mis sai inspiratsiooni Lewis Carrolli raamatust „Alice Imedemaal“. Näituse kuraator Viive Noor palus oma kunstnikest sõpru üle

maailma üheskoos Alice'ga teed jooma. Kutse võttis vastu 72 kunstnikku 19 riigist. Illustratsioonid rändasid juba detsembris laia maailma, alustades Lätist ja liikudes edasi Soome, Poola, Saksamaale, Ungarisse, Venemaale.

Eesti lastekirjanikud pälvisid 2015. aastal samuti rahvusvahelist tähelepanu. The White Ravens'i kataloogi 200 parima lasteraamatu hulka valiti sel aastal Kristi Kangilaski „Tuvi ei taha saia” ja Andrus Kivirähki „Suur Tõll”. Lisaks oli Eesti sel aastal esindatud ka Ungari väljapanekus, sest Péter Dóka raamatu „Lilla kuningatütar” illustreeris Anne Pikkov. Rõõmustavaid uudiseid tuli Lätist – Aino Pervik ja tõlkija Maima Grīnberga pälvisid Jānis Baltvilksi auhinna raamatuga „Presidendilood”.

2015. aastal pälvis tunnustust ka Lastekirjanduse keskus ise. Aasta Õpetaja auhinnagalal „Eestimaa õpib ja tänab” oli Eesti Lastekirjanduse Keskusel au olla Aasta hariduse sõbra tiitli finalist ning Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing valis 2014. aasta teoks erialaraamatukogus haiglate raamatukarussellid.

Kohtumiseni Eesti Lastekirjanduse Keskuses,

Triin Soone
keskuse direktor

SÜNDMUSED 2015

13. jaanuar – Rahvusvahelise käärilõigete näituse „Must valgel” avamine
- Jaanuar – aprill – Koolitused lapsevanematele „Laste lugemishuvist ja -raskustest”
5. veebruar – keskuse raamatukunstipreemia konkursil „5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2014” pälvis Katrin Ehrlich illustratsioonide eest Juhani Püttsepa raamatule „Liulood”
- 9.–12. veebruar – eesti kirjanduse nädalal Soomes osales lastekirjanik Kadri Hinrikus
- 10., 11. ja 13. veebruar – teematunnid „Minu esimesed triibulised” 3.–4. klassidele koostöös Eduard Vilde muuseumi ja Õiguskantsleri Kantseleiga
19. veebruar – ajakirja Täheke ja Riigikantselei luulevõistluse „Meie oma Eesti lipp” võitjate väljakuulutamine
20. veebruar – Tallinna lasteaedade etluspäev
25. veebruar – Apollo raamatukauplused hakkasid raamatuid varustama tunnustusmärgiga „Eesti Lastekirjanduse Keskus soovitab”
27. veebruar – Eesti Lastekirjanduse Keskus pälvis ERÜ auhinna „Aasta tegu erialaraamatukogus 2014” raamatukarussellide Eesti haiglate lasteosakondadesse viimise eest
27. veebruar – rändnäituse „Meremuinasjutud” avamine Saksamaal Volkachis marijo galeriis
2. märts – Lastekaitse Liit, Eesti Lastekirjanduse Keskus, Eesti Lugemisühing, Tallinna Ülikool ja lasteraamatukogude töötajad valisid välja „Head lasteraamatud 2014”
3. märts – lastekirjanduse aastakoosolek, Muhvi auhinna pälvisid Vikerraadio toimetajad Kadri Tiisel ja Tiina Vilu
5. märts – Tšehhi kaasaegse lasteraamatuillustratsiooni näituse „11 maailma” avamine
12. märts – Kultuurkapitali lastekirjanduse aastapreemia nominentide Contra, Hille Karmi, Indrek Koffi, Kairi Loogi, Kätlin Vainola ja Piret Pääri kui Andry Ervaldi esindaja esinemine
13. märts – emakeelepäeva tähistamine koos Contra ja Mercaga
- 16.–20. märts – kevadvaheaja laager „Kaheksa ühe hoobiga” 1.–3. kl õpilastele koostöös seitsme Tallinna vanalinna muuseumiga
18. märts – hea lugeja päev
19. märts – näituse „Südamega tehtud. Eesti lasteraamatute illustratsioonid” avamine Moskvas A. Gribojedovi nim lasteraamatukogus
30. märts – 2. aprill – eesti lastekirjandus Bologna lasteraamatumessil

24. märts – ilmus kataloog „The World through Picture Books” (Maailm läbi pildiraamatute), IFLA projektis osales ka Eesti
2. aprill – rahvusvaheline lasteraamatupäev
6. aprill – Rahva Raamatu kauplused hakkasid raamatuid varustama tunnustusmärgiga „Eesti Lastekirjanduse Keskus soovitab”
7. aprill – valgevene kunstniku Pavel Tatarnikovi näituse avamine
9. aprill – eesti ja ungari illustraatorite ühisnäituse „Ristipidi lood” avamine Londonis Ungari Kultuurikeskuses
- 9.–11. aprill – Tallinna raamatumessi lasteprogramm Eesti Lastekirjanduse Keskuse osalusel Rahvusraamatukogus
11. aprill – üle-eestilise krimiteemalise kirjandusmängu finaali 3.–4. kl õpilastele Rahvusraamatukogus
- 14.–16. aprill – eesti lastekirjandus Londoni raamatumessil
- 21., 22. ja 24. aprill – koolipäev Tallinna vanalinnas 4. klassidele „Puust ja punaseks”
28. aprill – lastekirjanike kevadtuur Võru- ja Valgamaal
6. mai – ungari kunstnike Dóra Popella ja Tamás Kondori isikunäituste „Tervitused Ungarist” avamine. Jüri ja Piret Mildebergi näituse „Mildeberg. Mildeberg” avamine
7. mai – lasteraamatukogutöötajate õpipäev „Pildi lugu ja lugu pildis”
16. mai – muuseumiöö programm lastekirjanduse keskuses
23. mai – eesti lasteraamatuillustraatorite rändnäituse „Elas kord...” avamine Itaalias Aostas Finaosta näitusesaalis
26. mai – läti lastekirjanduse seminar
- 28.–30. mai – kirjandusfestival HeadRead lastekirjanduse Keskuses
- 29.–30. mai – eesti lastekirjanikke tutvustav seminar väliskirjastajatele
30. mai – lasteraamatute vahetuslaat „Sulle-mulle”
- 2., 4. juuni – Pimekohviku lavastus „Tristan ja Isolde” keskuse hoovis Tallinna Vanalinna päevade raames
8. juuni – Saksa illustraatori Aljoscha Blau isikunäituse avamine
- 8.–11. juuni – Suvevaheaja laager „Kaheksa ühe hoobiga” 1.–3. kl lõpetanud õpilastele koostöös seitsme Tallinna vanalinna muuseumiga
8. juuli – lastejutuvõistluse „Minu esimene raamat” võitjate väljakuulutamise

27. juuli – 9. oktoober – näitus „Meremuinasjutud” seilas lastekunsti ja -kultuuri näituse- ja õppelaeval M/S Bibiana mööda Taani sadamaid
3. august – leedu kunstniku Nijolė Šaltenytė näituse avamine
1. september – Eesti Lastekirjanduse Keskus Tallinna aabitsapeol
10. september – ungari lastekirjaniku Péter Dóka ja eesti illustraatori Anne Pikkovi raamatu „Lilla Kuningatütar” esitus koostöös Ungari Instituudiga
12. september – Eesti Lastekirjanduse Keskus Vilde muuseumi publikupäeval „Külmetava kirjaniku juures”
- September – november – koolitused lapsevanematele „Laste lugemishuvist ja -raskustest”
2. oktoober – rahvusvahelise illustratsiooninäituse „It’s Always Tea-Time” avamine
3. oktoober – Eesti Lastekirjanduse Keskus kuulutati Aasta Õpetaja auhinnagalal „Eestimaa õpib ja tänab” Aasta hariduse sõbra finalistiks
7. oktoober – 5.–7. kl õpilaste „Seiklusmängu” eelvoor koostöös Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi ning NUKU teatri ja muuseumiga
- 14.–18. oktoober – eesti lastekirjandus Frankfurdi raamatumessil, esitleti kataloogi „The White Ravens 2015”, milles Eestit esindavad Kristi Kangilaski raamat „Tuvi ei taha saia” ja Andrus Kivirähki raamat „Suur Tõll”
15. oktoober – ettelugemisvõistluse „Muusika lasteraamatutes” Tallinna voor
17. oktoober – ettelugemisvõistluse „Muusika lasteraamatutes” vabariiklik lõppvoor
20. oktoober – 22. ettelugemise päev, Eesti Lastekirjanduse Keskus saatis laiali videosõnumi „Raamatumaailmas juhtub imesid! Loe lapsele!”
20. oktoober – seminar „Laps kirjanduses 3” koostöös Eesti TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega, esitleti ELK toimetiste 6. vihikut
- 20.–23. oktoober – sügisvaheaja laager „Kaheksa ühe hoobiga” 1.–3. kl õpilastele koostöös seitsme Tallinna vanalinna muuseumiga
21. oktoober – Tallinna algõpetuse aineühenduse koolituspäev
22. oktoober – kohtumine Kanada-Prantsuse illustraatori ja koomiksikunstniku Aurélie Grand’iga
26. oktoober – kultuuriminister Indrek Saar andis Viljandis Pärimusmuusika aidas üle esimesed Eesti Lastekirjanduse Keskuse koostatud beebiraamatud „Pisike puu”
28. oktoober – 5.–7. kl õpilaste „Seiklusmängu” poolfinaal koostöös Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi ning NUKU teatri ja muuseumiga
29. oktoober – seminar „Alice’i imeline unenägu”

Oktoober – teematunnid „Teepidu Kübarsepa juures” 3.–4. klassidele

3., 4. ja 6. november – koolipäev Tallinna vanalinnas 4. klassidele „Puust ja punaseks”

5. november – kohtumine Belgia-Prantsuse illustraatori Isabelle Bonameau’ga ja Kairi Loogiga koostöös Prantsuse Instituudiga

6. november – eesti lasteraamatuillustraatorite rändnäituse „Elas kord...” avamine Itaalias Materas koobasgaleriis Casa Cava

10. november – lasteluuletajate sügistuur Ida-Virumaal

11. november – Põlvepikuraamatu konkursi võitjate väljakuulutamise koostöös Kultuuriministeeriumi ja kirjastusega Päike ja Pilv

18. november – 5.–7. kl õpilaste „Seiklusmängu” finaali koostöös Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi ning NUKU teatri ja muuseumiga

20. november – koolitus laste lugemise edendamiseks „Raamatu sisse minek” Tartu kutsehariduse keskuses koostöös Tartu linnavalitsuse kultuuriosakonnaga

30. november – Soome naivistide näituse „Südamega tehtud – valgust & rõõmu!” avamine

3. detsember – aastalõpu tänapäev, Aasta Rosina auhinna pälvis Kertu Sillaste raamatuga „Ei ole nii!”

Detsember – jõulupeod lastele „Jõulusagin Nukitsaga”

ORGANISATSIOON JA MAJANDAMINE

Lastekirjanduse keskus täitis aktiivselt oma rolli lastekirjanduse arendaja ja populariseerijana ning laste lugemisharjumuste kujundajana. Olulisel kohal oli lastekirjanduse alase info levitamine avalikkusele ning valdkonnaga professionaalselt seotud inimeste koolitamine. Erilist rõhku sai pandud laste koolielu ja vabaaja rikastamisele raamatute ja kirjandusega ning otsitud võimalusi lasteraamatute kättesaadavuse parendamiseks.

Keskuse külastatavus suurenes. Aruandeaastal oli see 38 906 (2014 – 36 826).

2015. aastal auditeeris keskuse tööprotsesside toimimist kultuuriministeeriumi sisekontrolli osakond. Auditi toimingute käigus hinnati personali, eelarvestamise, sularahatehingute, omatulude, majandamiskulude ja varadega seotud valdkondades erinevate protsesside toimimist perioodil jaanuar kuni september 2015. Audiitorite hinnangul on keskuse personalivaldkonna dokumendid (struktuur, töölepingud ja ametijuhendid) vormistatud, omavahel kooskõlas ja ajakohased, omatulu arvestus ja müügitgevused hästi korraldatud, majandamiskulud on otstarbekad ja seotud keskuse tegevusega, varade arvestus ja säilimine on tagatud, kontrollisüsteemid toimivad olulises osas. Keskuse raamatupidamine on tsentraliseeritud, keskuse direktoril on põhjalik ülevaade asutuse tuludest ja kuludest. Mõningast täiendamist vajab keskuse tööprotsesside ja tegevuste (arengukava, eelarveprotsess, asjaajamine, dokumentide ringlus) korralduse kirjalik sätestamine.

Personal

2015. aastal töötas keskkuses 16,5 koormusega 18 inimest. Ametikohti on struktuuris 19. Kommunikatsioonijuhi ametikohalt lahkus aprillis Maarja Tali ning 1. oktoobril alustas samal ametikohal tööd Helena Nagelmaa. Ametikoht täideti sihtotsinguga.

Töötajad osalesid aasta jooksul mitmetel erialastel koolitustel ja teabepäevadel. Tellimusena firmalt BCS Koolitus toimus keskuse töötajatele tabelarvutuse kursus MS Exel 2013 baasil.

2015. aastal võeti töötajate puhkuste planeerimiseks kasutusele Riigitöötajate Iseteeninduse portaali (RTIP).

Eelarve

Keskuse 2015. aasta eelarve oli 569 036 eurot, millest riigitulu oli planeeritud 546 036 eurot ja omatulu 23 000 eurot (laekus 31 054 eurot). Personalikulude tõus 12 691 eurot võimaldas tõsta töötajate palka keskmiselt 5,5%. Riigi Kinnisvarale haldusteenuse eest tasumiseks eraldati 124 458 eurot. Lisaks eraldati täiendavalt 35 000 eurot beebiraamatu projektile „Las laps loeb”.

2015. aastal jätkus tasuliste teenuste osutamine valdavalt eelneva aasta mahus. Kasvasid mõnede teenuste hinnad, mis tõi ka omatulu kasvu. Osaliselt uuendati koolidele ja lasteaedadele pakutavaid haridusprogramme ning tööd alustas laste loovkirjutamise huviring. See võimaldas hoida omatulu laekumist samal tasemel ning kasvatada külastatavust. Omatulust kaeti varakambri ekspositsiooni uuendamise ja teenuste pakkumisega kaasnevaid kulusid ning hangiti täiendavaid õppevahendeid huviringidele.

2015. aastal kulutati keskuse kogude täiendamiseks 21 000 eurot. See võimaldas kogusid komplekteerida nii sisult kui ka eksemplaarsuselt rahuldaval tasemel. Eesti haiglate lasteosakondades asuvatele raamatukarussellidele osteti 5000 euro eest uusi raamatuid.

Sihtotstarbelisi tulusid laekus 27 222 eurot järgnevalt:

Kultuurkapitalilt

- Lastekirjanike kevadtuuri korraldamiseks 400 eurot
- Väljaande „ELK toimetised 6” honorarideks 2100 eurot
- Lastekirjanike sügistuuri korraldamiseks 440 eurot
- Ajakirja Nukits 2015 honorarideks 1300 eurot

Kultuuriministeeriumilt

- Lasteraamatukoguhoidjate õpipäeva korraldamiseks 589 eurot
- Eesti illustraatorite näituse korraldamiseks Itaalias 10 000 eurot

Hasartmängumaksu Nõukogult

- Ettelugemise populariseerimiseks ja võistluse finaali korraldamiseks 2643 eurot
- Programmi „Lugemiskoolitused lapsevanematele” korraldamiseks 750 eurot

Riigikantseleilt EV 100 projektile „Laste vabariik” 9000 eurot.

Keskuse 2016. aasta eelarve on kinnitatud summas 665 087 eurot, millest riigitoetus põhitegevuseks on 401 344 eurot, vahendid Riigi Kinnisvara ASile 210 143, IKT investeering 3600 eurot, projektile „Las laps loeb” 25 000 eurot ning omatulu prognoos on 25 000 eurot.

Haldamine

Keskuse vara haldamise ja hooldustööde eest vastutab Riigi Kinnisvara AS (RKAS). Regulaarselt hooldati tehnosüsteeme ning likvideeriti torked, kiirelt ja kvaliteetselt teostati majas väiksemaid parandustöid. Koristusteenust pakub keskusele firma SOL, turvalisuse eest vastutab G4S. Kõikide partneritega sujus koostöö rahuldavalt.

Põhjalikuma uuenduskuuri läbis keskuse ruumidest varakamber, kus täiendati ekspositsiooni, vahetati välja vitriinide valgustus ning valmistati täiendavad töölaud lastele. Ekspositsioon valmis koostöös sisekujundaja Tea Tammelaanega, töid teostas firma Tore OÜ.

IKT arendused

Jätkus koostöö Keskuse arvutivõrgu arendaja ja haldajaga Uptime OÜ. 2015 I poolaastal pakkus meile analoogset teenust Serverock OÜ, mis aasta II pooles ühines Uptime OÜga. Koostöö on sujunud hästi. Torked likvideeriti kiiresti ja suurt tähelepanu pöörati serverite arendusele.

2015. aasta oligi serverite uuendamise aasta. Riistvara efektiivsema kasutamise tulemina vähenes eraldi seisvate serverarvutite hulk. Süsteem muutus senisest stabiilsemaks ja energiasäästlikumaks.

Majas leviv Wifi võimaldab soovijatel kasutada oma seadmeid.

Turundus ja kommunikatsioon

2015. aastal oli fookuses turunduskommunikatsiooni parendamine. Töö sihipärasemaks ja süsteemsemaks korraldamiseks võeti tööle kommunikatsioonijuht, kuid aprillis koostöö katkes. Ametikoht täideti uuesti oktoobris. Avalikkust teavitati erinevate meediumitega: koduleht, ajakirjandus, sotsiaalmeedia, trükised, välireklaam, portaalid, listid jne. Keskuse kodulehel registreeriti aastaga 101 826 külastust, külastuste arv on pidevalt kasvanud (2013 – 74 577, 2014 – 87 208). Toimus mitmeid teleesinemisi ning anti arvukalt intervjuusid. Oktoobris toimus ettelugemise kampaania „Raamatumaailmas juhtub imesid! Loe lapsele!”, kuhu oli kaasatud lisaks internetimeediale TV3. Mitmeid lastekirjanduse teemalisi artikleid ja arvustusi avaldasid ajalehed Postimees, Sirp ja Õpetajate Leht. Keskuse uudiseid kajastasid järjepidevalt kõik kultuuriportaalid.

2014. aasta novembris alustanud Lastekirjanduse Uudistajat ilmus aasta jooksul 10 numbrit. Uudiskirja sihtrühmaks on lapsevanemad, õpetajad, raamatukoguhoidjad ja kõik teised lastekirjandushuvilised. Aasta lõpuks oli tellijaid 500 ringis.

2016. AASTAL ON KAVAS

- kaasajastada keskuse põhimäärus;
- viia sisse siseaudiitori esitatud ettepanekud ja muudatused keskuse töökorralduses;
- tagada keskuse hoone järjepidev hooldus ja korrashoid koostöös Riigi Kinnisvara ASiga;
- koostada Lastekirjanduse keskuse arengukava aastateks 2016–2020;
- võtta kasutusele RTIP lähetuste moodul;
- vahetada välja 3 töökohaarvutit, osta juurde 3 sülearvutit;
- renoveerida keskuse puitpõrandad, uuendada ja täiendada pööningusaali sisustust ja valgustust.

KOGUD. LUGEJATEENINDUS

Kogude seis ja täienemine

Keskuses on seisuga 1. jaanuar 2016 arvel 62 704 arvestusüksust väärtusega 302 637 eurot, neist on raamatuid 59 436. Aasta jooksul võeti arvele 2 687 arvestusüksust, neist 2 433 olid raamatud. Kogudesse lisandus 1 769 uut nimetust. 2015. aastal telliti 34 perioodikaväljaannet.

2015. a. eelarves oli keskuse kogude täiendamiseks eraldatud 10 000 eurot. Lastehaiglate raamatukarussellide projektile oli eelarvest eraldatud 5 000 eurot. Tänu piisavale rahalisele võimalusele sai keskus üht oma põhiülesannet – lastekirjanduse kogumist, säilitamist ja kättesaadavaks tegemist täita loodetud mahus. Kogusse hangiti esimesed e-raamatud.

Raamatuid saadi ka kingitusena. Suurim eraisikust annetaja oli Kaja Kärner, kelle koduraamatukogus hästi säilinud lasteraamatud võimaldasid asendada keskuse arhiivkogus olnud kehvast seisust säilituseksemplare.

Sundeksemplar laekus regulaarselt ja probleemideta. Minimaalselt tuli teha täiendavaid oste. Sundeksemplar on tagatud keskusele ka 2016. aastal. Uue säilituseksemplari seaduse rakendumisel kaotab keskus õiguse sundeksemplarile. Seetõttu tuleb läbi vaadata ja muutunud oludega vastavusse viia keskuse kogude komplekteerimine ja liigendamine põhimõttel, et arhiivkogu järjepidevus ei tohi katkeda.

2015. a. kustutati keskuse kogudest 851 raamatut. Jooksvalt kustutati lagunenuid ja sisult aegunud teoseid. Kasutatavad, kuid keskusele mittevajalikud raamatud suunati taaskasutusse läbi traditsioonilise ja populaarse raamatulaada „Sulle-mulle”. Raamatuid said Peetri Põhikool, Uulu Lasteaed-algkool ning Põhja-Eesti Regionaalhaigla. 2015. aastal osaleti kolmel raamatuoksjonil, kust soetati 35 trükist. Ostetute seast väärivad esile tõstmist A. Suurkase raamatud „Laste kuldne elu” (1929), „Pildid lastele” (1927) ja „Oh seda Lusti ja rõõmu!” (1923) ning O. Kangilaski 5 raamatut sarjast „Värvin ja õpin”. Arhiivkogu vanaraamatu kogust puuduvad trükiseid on aasta-aastalt üha raskem leida, kuna neid saab osta vaid oksjonitelt. Lugejateeninduse kogu täienes kasutajale vajalikul hulgal. Järelkomplekteerimise teel oli võimalik juurde osta suure lugejatehuviga raamatuid. Lugejateeninduse kogust on 60% avariilitel. Kõik kogu raamatud on kaitstud turvasüsteemiga 3M. Teabetalituse kogus on lastekirjanduse või lastekultuurialased teavikud, üliõpilastööd ja keskuse enda väljaanded. Telliti nelja võõrkeelset lastekirjanduse alast ajakirja, neist *Bookbird*, *Children's Literature Association Quarterly USA* ja raamatuillustratsioone käsitlev ajakiri *Illustration magazine* on ainuüksesemplarid Eestis.

2015. aastal restruktureeriti keskuse kunstikollektsioon kaheks eraldi koguks: illustratsioonikoguks, kuhu kuuluvad originaalillustratsioonid ning kunstikoguks, kuhu kuuluvad nukud lasteraamatute tegelaskujudest, maalitud taburetid, maalid, graafika jm kunstiesemed. Illustratsioonikogu võetakse arvele raamatukogusüsteemis RIKS ning kunstikogu keskuse varana. Varasemalt käsitleti kõiki koos ühtse kunstikoguna. Illustratsioonikogu osa on Edgar Valteri personaalkogu, kus on 2542 arvestusüksust. Valdavalt on need originaalillustratsioonid, kuid lisaks piltidele on ka arvukalt vinjette ja mõned šriftinäidised. Lisaks Valteri töödele on kogus 637 originaalillustratsiooni 53 kunstnikult. 2015. aastal lisandus kogusse 106 illustratsiooni. Kingitustena saadi Mai Levinilt 18 Karl August

Hindrey illustratsiooni ja 2 tööd Catherine Zaripilt. Ostudena lisandus 86 illustratsiooni, neist 81 olid Lilian Härmi looming.

2015. aastal jätkus lastehaiglate raamatukarussellide projekt. Uute raamatute näol said täiendust kõik 33 raamatukarusselli. Osteti väikelaste pildiraamatuid ning eesti- ja venekeelseid juturaamatuid. Raamatute soetamisel arvestati kohalike soovidega.

Kogude kirjeldamine

Keskuse kogusid peegeldab programmis RIKS töötav e-kataloog RIKSWEB. Seisuga 1. jaanuar 2016 oli selles 62 704 teavikut sh 59 436 raamatut. 2015. aastal tehti elektronkataloogi 10 054 pöördumist. 2014. aastaga võrreldes on e-kataloogi päringuseansside arvus märgatav langus. Põhjuseks on uuendatud tarkvara, mis jätab statistikast välja veebirobotite külastused.

E-kataloogi märksõnalehel on 10 489 märksõna, neist 7936 on teemamärksõnad ja 2553 nimega (isik, koht, teos) seotud märksõna. Märksõnastamisel lähtutakse Eesti üldisest märksõnastikust, mida lastekirjanduse spetsiifikast tulenevalt täiendatakse. Jooksvalt kontrollitakse märksõna- ja nimeloendeid, parandatakse sisestamisvigu ning vajadusel ühtlustatakse märksõnu.

2015. a. alustati illustratsioonikogu tööde e-kataloogi sisestamist. 1. jaanuari 2016 seisuga oli RIKSis 212 illustratsioonikirjet. Jätkus lasteajakirjade Täheke ja Hea Laps jooksev bibliografeerimine.

Kogude säilitamine

Keskuse hoidlad asuvad hoone keldrikorrusel ning on varustatud õhutemperatuuri ja -niiskusemõõtmistega. Toimub hoidlate säilitusrežiimi monitooring. Kord nädalas teostatakse hoidlates temperatuuri ja suhtelise õhuniiskuse seiret. Kõrvalekalded normist (õhuniiskus 45–55% ja temperatuur 16–18 kraadi) registreeritakse. Monitooringu käigus selgus, et hoidlate niiskusrežiimis esinevad kõikumised. Kui hoidlate temperatuur püsis enam vähem normi piires, siis niiskusrežiim on väga kõikuv ja ilmastikust sõltuv. Talveperioodil on meie hoidlad liiga kuivad ja suvel lubamatult niisked. Suvel vähendame hoidlate niiskustaset pörandakütte sees hoidmisega. Talvine liigkuivuse mure on jäänud. Aastate 2014 ja 2015 monitooringutulemuste võrdlemisel on näha väikest säilitusrežiimi paranemistendentsi. 2015. a. alguses vahetati välja niisutusseadme süsteemi pump ja niiskusrežiimi kõikumised ei olnud enam nii suured kui eelneval aastal. 2015. a. restaureeriti Rahvusraamatukogu konserveerimistalitus 17 arhiivkogu raamatut.

Kogude kasutamine, lugejateenindus

2015. aastal oli raamatukogu külastajatele avatud 273 päeva.

	2015		2014	
	Kokku	sh kuni 16-a lapsed	Kokku	sh kuni 16-a lapsed
Lugejad	2 011	1 552	1 935	1 459
Külastused	21 077	17 457	20 463	16 605
Laenutused	52 727	43 338	51 072	40 239

Võrreldes eelneva aastaga on esmarestreeritud lugejate arv jäänud samaks ja moodustab lugejate koguarvust 22%. Lugejate üldarv kasvas aruandeaastal 4% ja seda kõige rohkem eelkoolialiste ja algklasside õpilaste osas. Võrreldes 2014. aastaga oli koolieelikute arv 30% suurem, 1. klassi õpilasi oli 54% rohkem ja 2. klassi õpilasi 20% rohkem. Lugejate üldarvu järkjärguline vähenemine toimub gümnasistide ja täiskasvanud lugejate osas, mis paljuski on tingitud neile sobivate raamatute väikesest ja piiratud valikust.

Töö teismelise lugejaga on keeruline, aga samas huvitav väljakutse raamatukoguhoidjale. Kuna raamatuhuvi selles vanuses väheneb, tuleb leida uusi vahendeid raamatute populariseerimiseks. Keskuse juures tegutsev ulmeklubi võimaldab noortelt saada tagasisidet loetud raamatute kohta ning kujundada selle põhjal pakutavat raamatuvalikut. Raamatute populariseerimiseks aitavad kaasa noorte lugejate endi koostatud soovitusnimekirjad ja kõikvõimalikud hääletamised.

Väga oluline on noorte lugejate innustamine ja kiitmine. Kord aastas tunnustame noori ja tublisid lugejaid „Hea lugeja päeval”. 18. märtsil said 34 lugejat kiidukirja ja nad jäädvustasid oma nimed keskuse aaraamatusse. Üritusest osavõtjatele tutvustas oma loomingut kirjanik Mika Keränen.

2015. aastal enimlaenutatud raamatud

1. Jeff Kinney. Ühe äpardi päevik.	133 laenutust
2. David Walliams. Gängstamemm	125
3. Martin Widmark. Koolimõistus	120
4. Ilmar Tomusk. Kriminaalne suvevaheaeg	111
5. Martin Widmark. Safranimõistus	111
6. Mika Keränen. Varastaud oranž jalgratas	107
7. Ilmar Tomusk. Kriminaalne pangapresident	104
8. R. J. Palacio. Ime	102
9. Mika Keränen. Kuldne Lurich	100
10. Katri Kirkoppelto. Moll	100
11. Liz Pichon. Tom Gatesi äge maailm	100
12. Mika Keränen. Professor Must	100
13. Mika Keränen. Vana roosa maja	98
14. Martin Widmark. Teemandimõistus	96
15. Ilmar Tomusk. Kriminaalsed viineripirukad	95
16. Ilmar Tomusk. Kolmanda A kriminalistid	94
17. Martin Widmark. Jalgpallimõistus	93
18. Piret Raud. Tobias ja teine B	93
19. Martin Widmark. Ajalehemõistus	91
20. Jaanus Vaiksoo. Neli hommikut ja üks õhtu	91
21. Astrid Lindgren. Meisterdetektiiv Blomkvist	91
22. Louis Sachar. Augud	90
23. Martin Widmark. Loomapoemõistus	89
24. Sally Rippin. Sille S. Sirel: esimene raamat	89
25. Liz Pichon. Suurepärased ettekäanded	88

Keskuse lugejate lemmikraamatud on seikluslikud ja lõbusad, populaarsed on kriminaalsed lood. Järjest enam ilmub rohkete piltidega juturaamatuid keskmisele koolieale, mis köidavad just neid noori, kes väga mahukaid raamatuid lugeda ei taha. Kui 64% enimlaenutatud raamatutest olid

tõlkeraamatud, siis tasub esile tõsta Ilmar Tomuskit ja Mika Keräneni, kes mõlemad on nimekirjas nelja raamatuga. Arvuliselt edestab neid vaid Rootsi ja nüüd ka paljude Eesti laste lemmik Martin Widmark sarja „LasseMaia detektiivbüroo” sarja kuue raamatuga.

2015. aastal enimlaenutatud autorid:

1. Aino Pervik	1455 laenutust
2. Martin Widmark	1194
3. Astrid Lindgren	928
4. Ilmar Tomusk	898
5. Andrus Kivirähk	687
6. Mika Keränen	624
7. Kristiina Kass	575
8. Jeff Kinney	520
9. Piret Raud	506

Enimlaenutatud autorite edetabelis saab määravaks, kui palju on autoril raamatuid ilmunud ja kui suur on raamatute eksemplaarsus. Näiteks on väga populaarse Jeff Kinney „Ühe äpard päeviku” sarja seitsmest nimetusest raamatukogus 28 eksemplari. Kui jagada selle laenutuste kogusumma eksemplaride arvuga, saame, et iga raamatut on aastas laenutatud keskmiselt 19 korda.

Laenuste edetabelitele lisaks moodustus lugejate hinnangutest lemmikraamatute edetabel. Aasta jooksul hindasid lugejad uusi lasteraamatuid skaalas ülihea, normaalne, ei midagi erilist. Kokku andsid lugejad hinnangu 53 raamatutele ja lugejate lemmikuteks osutusid:

Ilmar Tomusk	Digipöörane kool	38 ülihead
Åsa Larsson	Loitsusau (PAX-i sari)	38
Angie Sage	Sireen (Septimus Heap'i sari)	33
Christine Nöstlinger	Tulipunane Frederike	30
Andrus Kivirähk	Karneval ja kartulisalat	27

Teabetalituse ja arhiivkogu teavikute kasutamine

	2015	2014	2013
Külastused	488	587	620
Laenutused	1899	2166	1886

Päringuid oli 140, neist 86% esitati e-posti teel. Sagedamini küsisid teavet lastekirjanduse uurijad, kirjastajad ja ajakirjanikud. Neile järgnevad raamatukoguhoidjad ja õpetajad. Küsiti autorite ja pärijate kontakte, vajati nii algupäraste lasteraamatute kui ka tõlketeoste nimestikke ning fotosid lastekirjanduse sündmustest, otsiti lugusid madudest ja tuulest ning tundmatute luuleridade autorit, nõuti teavet A. M. G. Schmidt raamatu „Viplala lood” leviku kohta Eestis.

2016. AASTAL ON KAVAS

- Muuta kogude komplekteerimise põhimõtteid tulenevalt 2017. aastal kehtima hakkavast säilituseksemplaride seadusest;
- korrastada illustratsioonikogu ja jätkata originaalillustratsioonide kirjeldamist e-kataloogis;

- leida täiendavaid lahendusi hoidlate säilitusrežiimi parendamiseks;
- võimalusel suurendada täiskasvanute kirjanduse komplekteerimist;
- leida võimalused e-raamatute komplekteerimiseks;
- täiendada lastehaiglate raamatukarusselle uuema lastekirjandusega.

LASTEKIRJANDUSE TUTVUSTAMINE

Keskuse üks olulisematest tegevustest on järjepidev lastekirjanduse tutvustamine raamatu- ja teematundide, näituste, ürituste, loengute jm viisil sõltuvalt sihtrühma vanusest ja huvidest. Koostöö toimib koolide ja lasteaedadega, raamatukogudega, erialaseltsidega, noortekeskustega, huvikoolidega.

Samuti panustas keskus aktiivselt Eesti kultuuriellu, olles nii algataja kui ka partneri rollis. Jätkusid traditsioonilised raamatukultuuri ja -kunsti ettevõtmised, toimusid näitused, raamatuesitlused, kontserdid, loengud, etendused.

Laste vabaaja- ja huvitegevus

2015. aasta oli vabaaja- ja huvitegevuse vallas mitmekesine, tuues kaasa mitmeid uusi tegemisi. **Perehommikud** jätkusid traditsiooniliselt igal laupäeval, suvekuudel programmi ei olnud. Varasemate aastatega sarnaselt pakkusime kohtumisi kirjanikega – külas käis Epp Petrone, Piret Raud, Anti Saar. Jätkus sari „Lapseõlve lemmikraamat“, mille raames kohtuti Adeele Sepa ja Helin-Mari Arderiga, kes lugesid oma lapseõlve lemmikraamatut ja rääkisid oma lugemiselamustest.

Jätkus **lugemiskoortele lugemine**. Laupäevased lugemised on endiselt ülipopulaarsed ja pakutud ajad täituvad kiiresti. Kuna huvi teenuse vastu on suur, lisandus alates septembrist võimalus ka neljapäeviti koerale lugeda.

2015. aasta töö endaga kaasa tihedama koostöö 8 asutusega, mis kõik pakuvad programme lastele ja paiknevad vanalinnas või selle lähiümbruses. Koostööna on välja töötatud ühine koolivaheaja linnalaager „**Kaheksa ühe hoobiga**“, kus lapsed läbivad 5 päeva jooksul sisuka ja vaheldusrikka programmi kõigis asutustes. Lisaks koolivaheaja programmile valmis ühistööna ka 4. klassidele suunatud haridusprogramm „**Puust ja punaseks**“. See pakub kooliklassidele võimaluse veeta terve koolipäev erinevate asutuste vahel ringi liikudes. Nii saavad 4. klasside õpilased eesti keele ja kirjanduse tunni Eesti Lastekirjanduse Keskuses, muusikatunni Teatri- ja muusikamuuseumis, loodusõpetus toimub Tervishoiumuuseumis, ajalootund Ajaloomuuseumis jne. Mõlemad programmid on osalejate poolt väga hästi vastu võetud ning andnud asutustele suurepärase võimaluse koostööks. Koolipäeva programmi on kavas laiendada 5. klassile.

Keskuse huviringide valikusse lisandus septembrist **loovkirjutamine**, mida juhendab lastekirjanik Kätlin Vainola. Huviringi eesmärk on õpetada 9–12-aastastele lastele erinevates žanrites tekstide kirjutamist, anda tagasisidet nende omaloomingule, tutvustada kirjaniku ja teisi raamatu loomisega kaasnevaid ameteid ning võimaldada tutvuda raamatu loomise protsessiga ideest valmis raamatuni. Kooliaasta rütmis jätkasid tegevust ka kõik teised huviringid. **Kunstikamber** toimus üks kord nädalas kolmes vanuserühmas (7–8-aastased, 9–10-aastased, 11–15-aastased). Kunstikambrit juhendab illustraator Kertu Sillaste, kes jagab lastele teadmisi ja oskusi raamatukunsti vallast. Kord nädalas koguneb **Sõnakamber**, kus käivad koos 8–10-aastased lapsed, et üheskoos lugeda, mängida ja meisterdada. Kõige pisematele tegutseb kaks korda nädalas **mudilastund**. Ulmeklubi kogunes 2015. aastal 6 korral: tõlkija Krista Kaer rääkis fantaasiaraamatute tõlkimisest ja Terry Pratchettist, Sash Uusjärv tutvustas Neil Gaimani, festivali HeadRead ajal olid külas Rootsi kirjanikud Mats Stranberg ja

Sara F. Elfgren, koos käidi Ukraina Kultuurikeskuses ning osaleti raamatule „Alice Imedemaal” pühendatud seminaril.

Temaatiliste **sünnipäevade pidamine** jätkus samas rütmis. Aasta jooksul toimus 21 sünnipäevapidu, kuid võimekust on enamaks. Kuna sarnase teenuse pakkujaid on palju, vajab teenus täpsemat turundamist ja suuremat reklaami.

Koostöö haridusasutuste ja raamatukogudega

Keskuse haridusprogrammide ja raamatutundide valik on pidevalt laienenud ning see on kaasa toonud külastuste arvu tõusu. 2015. aastal külastas keskuse raamatu- ja teematunde 5180 last (2014. aastal 4254 last). Valdav osa neist olid lasteaialapsed või algklassiõpilased Tallinnast ja Harjumaalt. Kaugemalt pärit grupid külastavad keskust tavaliselt kooliaasta lõpus mais-juunis, kõige kaugemalt tulijad olid seekord Ruhnu Põhikoolist. Keskusel on väga hea koostöö välja kujunenud Jakob Westholmi Gümnaasiumi, Vanalinna Hariduskollegiumi, Tallinna 32. Keskkooli, Kadrioru Saksa Gümnaasiumi, Peetri Lasteaed-Põhikooli, Saue Gümnaasiumi, Viimsi Keskkooli, Vanalinna lasteaia ning Kullatera ja Päikeseljänku lasteaiaiga. Venekeelsete lastegruppide külastusi oli 2015. aastal 8. Üritused toimuvad sõltuvalt laste keeleoskusest kas vene või eesti keeles.

Raamatutunde, mida toimus aruandeaastal 99, said osavõtjad ülevaate keskuse tegevusest ja lasteraamatute ajaloost, räägiti uutest raamatutest ja arutati lugemise tähtsuse üle. Raamatutundide suur populaarsus on tingitud lasteaia- ja põhikooliõpetajate vajadusest ja huvist olla kursis uuema lastekirjandusega ning ka soovist pakkuda lastele võimalust avastada uut ja põnevat lugemisvara ning arutleda loetu üle. Sellise külaskäigu tulemusena saavad paljudest lastest ja õpetajatest hiljem meie raamatukogu lugejad.

Teematunde toimus aruandeaastal 141 (2014 – 82). Huvi haridusprogrammide vastu on pidevas tõusus ning kuna see on hooajaline, siis kõiki huvilisi vastu võtta ei jõua. 2015. aastal oli valikus 11 erinevat teematundi lasteaegadele ning I–II kooliastmele. Populaarsemad on „Muinasjututund” ja „Mängides lugema”. Lisaks keskuse igapäevastele programmidele toimusid ka eriprogrammid. Rahvusvaheline illustratsiooninäitus „It’s Always Tea-Time” võimaldas pakkuda omanäolist haridusprogrammi 3.–4 klasside lastele, kus koolitund toimus teelaua ääres. Üheskoos õpiti tundma teelaua kombeid ja teejoomise traditsioone, tutvuti raamatuga „Alice Imedemaal”, mängiti rollimängu ja lahendati näitusega seotud loovülesandeid. Veebruaris ja mais toimusid taas Eduard Vilde loomingust inspireeritud teematunnid, mis valmisid ja viidi läbi kolme asutuse (Lastekirjanduse keskus, E. Vilde muuseum ja Õiguskantsleri büroo) ühistööna.

11. aprillil toimus Rahvusraamatukogus samaaegselt Tallinna raamatumessiga **üle-eestiline kirjandusmäng**. Mängu eelvoorud toimusid maakondade ning Tallinna ja Tartu keskraamatukogudes ja finaalis osales 16 kolmeliikmelist 3.–4. klasside võistkonda. Kuna Tallinna raamatumess võttis suurema tähelepanu alla just krimikirjanduse, hoidis sama kurssi ka laste kirjandusmäng. Mänguüks valmistudes olid võistkonnad lugenud läbi 21 lastekirjandusest tuntud krimiraamatut alates Astrid Lindgreni Kalle Blomkvisti lugudest kuni Ilmar Tomuski ning Mika Keräneni menukiteni. Mängu juhtis härra lugemishulluks kehastunud näitleja Taavi Tõnisson. Kirjanduslikele teadmistele lisaks said osalejad tutvuda ka noorsoo- ja patrullpolitseiniku igapäevatöö ning varustusega. Võitjaks kuulutati Tartu võistkond koosseisus Sandra Laur, Toomas Herodes ja Mattias Tammi. Sügisel toimus juba

mitmendat aastat koostöös NUKU ning Teatri- ja Muusikamuuseumiga Tallinna ja Harjumaa 5.–7. klassidele suunatud **kirjanduslik mälumäng „Seiklusjutud“**. Seekordne võit läks taaskord Tallinna Muusikakeskkoolile.

Aprillis viis **lastekirjanike tuur „Tuleme külla!“** kirjanduslikud kohtumised Võrru ja Valka. Kahel kohtumisel esinesid lastele Kätlin Vainola, Indrek Koff, Piret Raud ja Kadri Hinrikus. Novembrikuisel lastekirjanike tuuril külastati Narva ja Jõhvi Keskraamatukogusid, kus lastele esinesid luuletajad Contra (Margus Konnula), Jaanus Vaiksoo ja Sulev Oll. Traditsioon jätkub ka järgneval aastal, sest küllaootajate nimekiri on pikk.

20. oktoobril tähistati Eesis 22. korda **ettelugemise päeva**. Ettelugemise olulisusele tähelepanu pööramiseks valmis videoklipp sõnumiga „Raamatumaailmas juhtub imesid! Loe lapsele!“. Lisaks üldsuse teavitamisele toimus 17. oktoobril lastekirjanduse keskses üleriigiline ettelugemise võistlus teemal „Muusika lasteraamatutes“. Finaalvõistlusel osalesid kõigi Eesti maakondade ning Tallinna ja Tartu 4. klasside parimad 17 ettelugejat. Finaalile eelnesid maakondlikud võistlused, mille viisid läbi maakondade keskraamatukogud. Tallinna eelvoor korraldati koostöös Tallinna Õpetajate Maja algõpetuse sektsiooni ja Eesti Kontserdiga. Ettelugemise võistluse võitis Kaur Kenk Põlvamaalt Mammastest. Laste ettelugemist hindas žürii koosseisus Nele-Liis Vaiksoo, Mihkel Tikerpalu ja Anneli Kengsepp. Võistluse vahetalaks toimus perkussionist Hele-Riin Uibi löökpillide töötuba. Lisaks sisukale võistluspäevale külastasid lapsed Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi.

Raamatute tutvustused ja esitlused

Regulaarselt avaldati raamatute tutvustusi veebis. Kodulehe **rubriigis „Kuu raamat“** kajastati esiletõstmist väärivaid uudisteoseid lastele. 2015. aastal oli vaatluse all 6 algupärast ja 6 tõlkeraamatut. Kodulehel avaldati juubeliülevaade Ilon Wiklandist. Partneri huvi puuduse tõttu lõppes koostöö Delfi Tähekesega.

Apollo ja Rahva Raamatu poeketis võeti kasutusele **tunnustusmärk „Eesti Lastekirjanduse Keskus soovitab!“**. Tunnustusmärgi saavad kõik raamatud, mis kuuluvad keskuse poolt koostatavasse lasteraamatute soovitusnimekirja. Jaanuaris töötati välja lahendus raamatusoovituste kättesaadavaks tegemiseks keskuse e-kataloogis.

2015. aastal uuendati keskuse varakambrit ja ühtlasi võeti kasutusele ka puutetundlik **infokiosk**. Kioskis tutvustatakse lastele Eesti tuntud kirjanikke, illustraatoreid, erinevaid raamatutegelasi ja e-raamatut. 2016. aastal on plaanis kioski täiendamine erinevate mänguliste lahendustega.

Raamatute tutvustamiseks oli lugejateeninduses aasta jooksul 33 väljapanekut, mille teemad lähtusid autorite juubelitest ja kirjanduslikest tähtpäevadest. (vt lisa Näitused)

Keskuses esitlesid raamatuid Päike ja Pilv, Koolibri, Varrak, Toledo, aga ka Tähtvere Avatud Naistekeskus.

Näitused

Keskuse näitustegevus oli jätkuvalt aktiivne. Külastajatele tutvustati keskuse raamatu- ja kunstikogu ning mitmete Eestis ja maailmas tunnustatud kunstnike loomingut. Oma loomingut näitasid rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud kunstnikud: Svetlana Javorskaja Venemaalt, Pavel Tatarnikov Valgevenest, Tamás Kondori ja Dóra Popella Ungarist, Aljoscha Blau Saksamaalt, Nijolė Šaltenytė Leedust. Lisaks toimusid kunstnike ühisnäitused „11 maailma” Tšehhi illustraatoritelt ja „Südamega tehtud – valgust ja rõõmu!” Soome naivistidelt. Eesti kunstnikest oli mahukaim Jüri ja Piret Mildebergi ühisnäitus „Mildeberg. Mildeberg”.

Keskuses eksponeeritud näitustest oli kõige suurejoonelisem ja esinduslikum rahvusvaheline illustratsiooninäitus „It’s Always Tea-Time”. 2015. aastal möödus 150 aastat Lewis Carrolli raamatu „Alice Imedemaal” (Alice’s Adventures in Wonderland, 1865) ilmumisest. Selle sündmuse tähistamiseks kutsus näituse kuraator Viive Noor oma kunstnikest sõpru üle terve maailma üheskoos Alice’iga teed jooma. Kutse võttis vastu 72 kunstnikku 19 riigist, eksootilisemad neist Iraan ja Iisrael. Näituse pealkiri on tsitaat raamatust „Alice Imedemaal” ja viitab tuntud teejoomise stseenile. Enamik pilte kujutabki jaburat teelaudkonda, aga on ka kunstnikke, kes käsitlevad teemat laiemalt. Näitust eksponeeriti 2 kuud lastekirjanduse keskuskes ning edasi suundus see rändama mööda välisriike. Näitusega kaasnes eesti- ja ingliskeelne kataloog, korraldamist toetasid Eesti Kultuurkapital ja Eesti Kujundusgraafikute Liit.

Rändnäituste eksponeerimisel jätkus hea koostöö mitmete maakonna- ja linnaraamatukogudega. (vt. lisa Näitused)

Muud kultuuriüritused

Emakeelepäeval rääkisid lastele emakeele rikkusest Contra ja Merca, ehk siis Margus Konnula ja Merle Jääger. Kuulati lugusid võru ja setu keeles ning imestati murrete sarnasuse ja erinevuse üle. Samuti esinesid keskuskes 2014. aasta Kultuurkapitali lastekirjanduse aastapremia nominendid Contra, Hille Karm, Indrek Koff, Kairi Look, Kätlin Vainola ja Andry Ervaldi esindajana muinasjutuvestja Piret Päär.

Keskus osales **Tallinna Raamatumessi** lasteala programmi sisustamisel ja läbiviimisel. Põnevaid tegemisi jagus nii lasteaiastele kui ka kooliklassidele. Kohtuti kirjanik Ilmar Tomuskiga ja mängiti erinevaid lugemismänge. Külaskäinud lastegrupid said kingiks paki uuemaid lasteraamatuid, millega sisustada lugemisriiul oma lasteaiarühmas või kooliklassis.

Toimus traditsiooniline **Muuseumiöö**, mille külalastatavus oli taaskord rahvarohke. Keskuses käis üle 500 külalise. Seekord pakkusime peredele põnevat aardeotsimise mängu, mida sai lahendada kahel erineval viisil – kas pliatsi ja paberiga või nutiseadmega, kus rada tuli läbida QR koodide taha peidetud mõistatusi lahendades.

Kirjandusfestivali HeadRead lasteprogrammis toimusid kohtumised kirjanikega. Seekord oli programm rahvusvaheliselt kirju. Lisaks meie lastekirjanikele esinesid Ulf Stark ja Ulf Nilsson Rootsist, raamatu „Koer nimega Sam” autor Edward van de Vendel Hollandist ning Rootsi kirjanikud Mats Stranberg ja Sara F. Elfgren. Iga-aastaselt raamatulaadal „Sulle-mulle”, mis kattus festivali viimase

päevaga, sai lisaks lasteraamatute valimisele kuulata väikesi viuldajaid ning elada kaasa teadusteatri Kolm Põrsakest esinemisele.

1. septembril toimus Tallinnas Vabaduse väljakul Tallinna Haridusameti eestvedamisel **Aabitsapidu**, kus Tallinna koolide esimeste klasside lastele pakuti erinevaid töötubasid ja etteasteid. Lastekirjanduse keskus tutvustas majas toimuvaid huviringe ja tegevusi ning lastega tegutsemisse oli kaasatud meie maskott Nukitsamees.

Eduard Vilde muuseumis tähistati kirjaniku juubeliaastat **publikupäevaga „Külmetava kirjaniku juures”**, kus keskus pakkus erinevaid tegelusi lastele Vilde maja verandal.

Prantsuse Instituudi korraldatud **kultuurifestivali Accord** raames toimus keskses prantsuse-eesi raamatutund. Lastekirjanik Kairi Look jutustas lastele oma loo imelisest mänguasjade maast ning prantsuse illustraator Isabelle Bonameau joonistas kohapeal pildid.

Koostöös heategevusfondiga Aitan Lapsi toimusid detsembris kolm heategevuslikku **jõulupidu „Jõulusagin Nukitsaga”**. Jõulupidudel osalesid lapsed MTÜ Saagu Valgus, Vanurite Eneseabi- ja Nõustamisühingu (VENÜ), Lillekülla turvakodu ning Haiba ja Tallinna lastekodude abil.

Keskuse rõdusaal on olnud läbi aastate hinnatud **kontserdipaik laste esinemisteks**. Aktiivsemad kontserdikorraldajad olid Tallinna Muusikakeskkool, Nõmme Muusikakool, Nõmme Noortemaja, Lasnamäe Muusikakool ja VHK Muusikamaja. Samas on partnereid, kes korraldavad ühe traditsioonilise kontserdi aastas nagu M. Pulleritsu juhendatav Laste Muusikastuudio ja L. Lille klaveristuudio.

2016. AASTAL ON KAVAS

- arendada laste vabaaja ja huvitegevuse programmi ning koostöövõrgustikku Tallinna vanalinnas asuvate ja lastele teenuseid pakkuvate asutustega;
- laiendada koostööd koolide ja lasteaedadega pakkudes neile õppekavaga haakuvaid teematunde;
- korraldada XIII Nukitsa konkurss;
- alustada ettevalmistustega EV100 tähistamiseks ning arendada 2017. aastal toimuvat ülevabariigilist lastekultuuri ettevõtmist Laste Vabariik;
- tähistada lastekirjandusega seotud tähtpäevi: ettelugemise päeva, rahvusvahelist lasteraamatupäeva ja lastekaitse päeva avalike üritustega, osaleda Muuseumiööl, kirjandusfestivalil HeadRead, Tallinna raamatumessil;
- laiendada raamatusoovituste ja -tutvustuste avaldamist, selleks leida täiendavaid koostöövõimalusi meedia ja raamatute müüjatega;
- uuendada pööningusaali ekspositsiooni;
- laiendada keskuse koostöövõrgustikku lasteraamatu populariseerimisel, leida ettevõtmistele toetajaid ja sponsoreid;
- algatada koostöös maakonna- ja keskraamatukogude lasteosakondadega ülevabariigiline 5-9-aastaste laste lugemisprogramm;
- korraldada lastekirjanduse päev New Yorgis koostöös New Yorgi Eesti Kooliga.

ARENJUSTEGEVUS JA KOOSTÖÖ

Lastekirjandusalane uurimine

Jätkus aktiivne uurimistegevus lastekirjandust analüüsides ja tutvustades. Esineti ettekannete ja loengutega ning avaldati artikleid perioodikas (vt Lisa 2 Ettekanded, loengud; Lisa 3 Publikatsioonid). Keskuse kodulehel rubriigis „Kuu raamat” ilmusid raamatuarvustused ja juubeliartikkel Ilon Wiklandist.

Keskuse juures jätkas tegutsemist **lastekirjanduse uurijate töögrupp (LUT)** koosseisus Jaanika Palm (töörühma juht), Krista Kumberg, Ilona Martson, Mari Niitra ja Ave Mattheus. LUTi liikmed esinesid ettekannetega seminaril „Laps kirjanduses 3”, algupärase lastekirjanduse päeval Tartus ja mujal ning avaldasid artikleid ja arvustusi keskuse väljaannetes (toimetised, Nukits), päevalehtedes, Õpetajate Lehes, Sirbis jm kultuuriajakirjanduses.

LUTi liikmed Mari Niitra ja Jaanika Palm osalesid 8.–12. augustini rahvusvahelisel lastekirjanduse uurijate (IRSC) kongressil Inglismaal Worcesteris. Mari Niitra ettekanne oli teemal „Kasvamise süngel ajal: Eesti naisautorite autobiograafilised lasteraamatud Teisest maailmasõjast ja Stalini režiimist”, Jaanika Palmil „lidsed eesti kangelased laste- ja noorteväljaannetes läbi aegade”.

Aasta lõpus töötati välja raamatu „Eesti lasteraamatute kuldvara” tegevuskava, koostati käsitletavate teoste alusnimestik ja valiti LUTi liikmetele lisaks kaasautorid (Mare Mürsepp, Maire Iro, Liisa Randmaa, Kaie Belkov, Tiina Undrits, Annika Aas). Väljaanne on kavas avaldada 2017. aasta lõpus.

Õpi- ja teabepäevad, loengud

Järjepidev on uuema kirjanduse tutvustamine ning laste lugemisest kõnelemine täiskasvanuile (sh üliõpilastele, õpetajatele ning raamatukoguhoidjatele). 2015. aastal korraldati sel teemal 26 loengut.

Lastekirjanduse aastakoosolekul (03.03.) tehti kokkuvõtteid eelmisel aastal ilmunud lasteraamatutest: tutvustati uusi suundumusi ja teemasid algupärase ja tõlkelastekirjanduses, juhiti tähelepanu väärt lugemisvarale ja kaunilt kujundatud teostele. Ettekannetega esinesid Jaanika Palm, Krista Kumberg ja Viive Noor.

Lasteraamatukoguhoidjate õpipäeval „Pildi lugu ja lugu pildis” (07.05) räägiti raamatuillustratsioonist, selle olulisusest ja tähendusest, loomisest ja tõlgendamisest. Sõna said nii pildi loojad kui pildiloo tutvustajad ja vahendajad.

Läti lastekirjanduse seminaril (26.05) rääkis Inese Zandere fantaasiast ja reaalsusest Läti lastekirjanduses, Rūta Briede uuest lainest Läti illustratsioonist, Kristīne Dzene ja Alīse Nīgale kirjastuse Liels un mazs tegevusest. Seminar korraldati koostöös Eesti PENiga.

ERÜ lasteteeninduse toimkonna „Kogemuste tuuri” (03.09) raames külastasid keskust lasteraamatukoguhoidjad üle Eesti. Kolleegidega jagasid oma töökogemusi ja -võtteid aasta lasteraamatukoguhoidjad Anne Kõrge ja Anneli Kengsepp.

Tallinna Õpetajate Maja algõpetuse ainesektsiooni koolituspäeval (21.10) rääkis Maili Liinev, kuidas lapsevanemaid nõustada lapse lugemise teel, kirjanik Indrek Koff inspiratsioonist kirjutamisel, Anne Kõrge uuemast lastekirjandusest ning Katrin Tõnisson keskuse raamatu- ja teematundidest.

Seminar „Laps kirjanduses 3. Keelatud ja lubatud lastekirjanduses“ (20.10.) toimus jätkuvalt lastekirjanduse keskuse ning Tuglase ja Underi kirjanduskeskuse koostöös. Seekordne teemapüstitus keskendus tsensuurile ja tabudele tänapäeva lastekirjanduses, sellele, millest lastele arvatakse sobivat kirjutada ja millest vaikitakse. Sissejuhatavalt piiritleti tsensuuri liike ning ei puudunud ka võrdlevad põiked kirjandusajalukku. Teemat käsitlesid Krista Kumberg, Ilona Martson, Ave Mattheus, Mari Niitra, Jaanika Palm, Leelo Tungal ning Elle-Mari Talivee. Rahvusvahelist mõõdet töid juurde Ilze Stikāne (Läti) ja Maria Porjadina (Venemaa) esinemised. Seminaril esitleti Eesti Lastekirjanduse Keskuse toimetiste 6. numbrit.

Seminar „Alice’i imeline unenägu“ (29.10.) sündis koostöös TTÜ Ragnar Nurkse innovatsiooni ja valitsemise instituudi filosoofia õppetooliga. Viimast esindas seminaril õppejõud ja filosoofiadoktor Amirouche Moktefi ingliskeelse ettekandega Lewis Carrollist. Raamatu „Alice Imedemaal“ tõlgetest rääkis lastekirjanduse uurija Mare Mürsepp, illustatsioonidest kunstnik Viive Noor.

Koolituste sarjas „Lugemiskoolitused lapsevanematele“ (02.01.–30.11) keskenduti praktilistele teemale – kuidas äratada lastes lugemishuvi, kuidas õppida mänguliselt lugema, millised on laste peamised lugemiskeskused. Koolitused toimusid keskuse laupäevaste perehommikute raames Eesti Lugemisühingu ja Tallinna Ülikooli praktikute ning ekspertide juhendamisel.

Väljaanded

Raamat „Pisike puu“ valmis kultuuriministeeriumi tellimusel kinkimiseks alates 2015. aasta sügisest kõigile Eesti Vabariigis sündivatele lastele. Koostajad Jaanika Palm, Triin Soone ja Ülle Väljataga valisid kogumikku 46 luuletust ja juttu. Siin on nii vanu, mitmele põlvele armsaks saanud, kui ka päris uusi lugusid, sekka ka mõned muinasjutud ja liisusalmid, mille seovad tervikuks kunstnik Catherine Zaripi pildid. Raamatud varustati eesti- või venekeelsete infolehtedega lapsevanematele „Kuidas kasvatada raamatulast?“. Peredeni jõuavad kinkeraamatud rahvaraamatukogude kaudu.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse toimetiste 6. vihiku fookuses on Põhjamaade lastekirjandus. Artiklid põhinevad peamiselt 2014. a toimunud seminari „Laps kirjanduses 2“ ettekannetel. Autoriteks on LUTi liikmed Krista Kumberg, Ilona Martson, Mari Niitra ja Jaanika Palm ning Mart Kuldkepp, Mare Mürsepp, Liisa Randmaa, Lea Reitel Høyer ja Elle-Mari Talivee.

Ajakirja Nukits 2015 sisu sai väga mitmekesine: kajastamist leiavad „Kalevipoja“ lasteväljaanded, eesti ja soome noortekirjandus, maaelu teema eesti ja sõjateema ukraina lastekirjanduses, pedagoogiline tsensuur Lätis, lasteajakirjade Pioneer ja Täheke juubel, Eesti ja Soome raamatukoguhoidjate tegevus laste lugemise suunamisel, lastekirjanduse sündmused Eestis ja laias maailmas. LUTi esindavad Nukitsas Jaanika Palmi ja Krista Kumbergi kirjutised.

Koostati bibliograafia **Eestikeelne laste- ja noorsookirjandus 2013**.

Rahvusvaheliste näituseprojektide raames valmis kaks kataloogi: itaalia- ja ingliskeelne „**C’era una volta... / Once Upon a Time...**“, mis saadab Eesti illustraatorite ülevaatenäitust Itaalias ning

rahvusvahelise illustratsiooninäituse „**It's Always Tea-Time**” eesti- ja ingliskeelne kataloog, mille andis välja Eesti Kujundusgraafikute Liit.

Eesti lastekirjanduse tutvustamiseks välismaal anti välja ingliskeelne **kataloog „Children's Books from Estonia”**.

Ilmus illustraatoreid Katrin Ehrlichit ja Anne Pikkovit tutvustavad ingliskeelsed voldikud.

Tunnustamine, auhinnad

Lastekirjanduse keskuse raamatukunstipremia konkursil „5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2014” pälvis Katrin Ehrlich illustratsioonide eest Juhani Püttsepa raamatule „Liulood”.

Muhvi auhind anti 3. märtsil üle Vikerraadio toimetajatele Kadri Tiiselile ja Tiina Vilule uuema eesti lastekirjanduse järjepideva ja sisuka tutvustamise eest saatesarjas „Laste lood”.

Aasta Rosina auhinna pälvis Kertu Sillaste autoriraamatuga „Ei ole nii!” (Päike ja Pilv). See on kõnekas ja lõbus raamat, mis üllatas vähese teksti ja rohke pildi, kuid suure sõnumiga. Meil ei ilmu just sageli raamatuid, millel on nii sisukas ja emotsioonide rohke pildikeel. See on kunstiliselt ilus ja terviklik autoriraamat, mida vaadata koos lapsega ja eriti siis, kui lapse sõnavaras saab mingil hetkel domineerivaks „Ei!”.

Koostöö kirjastustega

Keskusest otsivad abi ja nõu paljud kirjastused (Avita, Hea Lugu, Koolibri, Päike ja Pilv, Tänapäev, Varrak jt). Koostööd tehakse raamatuesitluste korraldamisel, kordustrukkide väljaandmisel, õpikute ja kogumike koostamisel jne.

Lastejutuvõistluse „Minu esimene raamat” tulemused kuulutati välja juulis. Seekord osales võistlusel 38 käsikirja. I koha (1200 eurot) pälvis Reeli Reinaus käsikirjaga „Kuidas mu isa endale uue naise sai”, II koht (1000 eurot) läks Kadri Lepale võistlustöö „Poiss, kes tahtis põgeneda” eest ja III koht (800 eurot) Helen Käidile jutu „Aardejaht ja muud koolivaheaja sekeldused Nõmmel” eest. Äramärgitud käsikirjad olid Jana Maasiku „Frida ja Lonni üksinda kodus” ja Heidi Raba „Härä Hopsti”. Koos kirjastusega Tänapäev ja ajakirjaga Täheke on lastejutuvõistlust korraldatud alates 2004. aastast. Konkursil on võistelnud kokku üle 260 käsikirja, millest raamatuna on ilmunud üle 40.

Põlvepikuraamatu konkursi võitjaid autasustati novembris. Võidutööd olid Helle Kirsi ja Piret Bergmanni käsikiri „Tähtsad täpid”, Kertu Sillaste käsikiri „Astrid ja Ott” ning Piret Mildeberg käsikiri „Notsu ja nälg”. Eripremia said Regina Lukk-Toompere käsikirja „Kasside salajane pagaritöökoda seinas Tallinnas” illustratsioonide eest, Kadri Kiho ja Katre Eesmaa käsikirja „Kevadet otsimas” eest ning Kristi Kangilaski käsikirja „Sa oled alati hoitud” illustratsioonide eest. Põlvepikuraamatu konkursi korraldavad kultuuriministeerium ja kirjastus Päike ja Pilv alates 2006. aastast, 2011. aastal kaasati korraldajate ringi lastekirjanduse keskus.

Koostöö IBBY Eesti osakonnaga

IBBY Eesti osakond (MTÜ Rahvusvahelise Noorsookirjanduse Nõukogu Eesti osakond) asub ja tegutseb keskuse ruumides. Ühingusse kuulub enamik keskuse töötajaid, mitmed nendest on ka

juhatuse liikmed. Keskus tasub IBBY Eesti osakonna aastamaksu IBBY rahvusvahelisele keskusele Baselis ning aitab kaasa IBBY projektide teostumisele ja kommunikatsioonile.

Koostöö teiste asutustega

Jätkus koostöö **Eesti Lastekaitse Liiduga** heade lasteraamatute väljaselgitamiseks. Lasteraamatute asjatundjatest koosnev žürii valis uudiskirjanduse hulgast välja kaksteist kuni 12-aastastele lastele mõeldud raamatut. Keskust esindasid žüriis Anne Kõrge, Jaanika Palm ja Anneli Kengsepp.

Sten Roosi muinasjutuvõistluse žürii töös osales keskusest Ülle Väljataga. Keskuse auhinna said Kai-Melli Kapten Türi Põhikooli 6. klassist muinasjutu „Karu, kellel sügeles selg” ja Kai-Riin Kanarbik Laekvere Põhikooli 7. klassist võistlustöö „Keisri uued rõivad” eest.

Koostöös **Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonnaga** korraldati Tartu lasteaiaõpetajatele koolitus „Raamatu sisse minek”. Koolituspäeva sihiks oli toetada lasteaedade õpetajaid laste lugema õpetamisel, neis raamatuhuvi tekitamisel ning turgutada õpetajate igapäevast loovust.

Jaanika Palm osales Tartu Linnaraamatukogu korraldatud 4. klasside õpilaste ettelugemise võistluse Tartu linna eelvooru žüriis.

2016. AASTAL ON KAVAS

- kirjutada valmis väljaande „Eesti lasteraamatute kuldvara” põhitekstid;
- korraldada seminar „Laps kirjanduses 4” koostöös Eesti TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega;
- korraldada keskuses traditsiooniline lastekirjanduse aastakoosolek, lasteraamatukogutöötajate õpipäev ning õpetajate teabepäevad;
- tutvustada lastekirjandust ettekannete ja loengutega õppuritele, õpetajatele, raamatukoguhoidjatele, raamatumüüjatele;
- osaleda Lastekaitse Liidu heade lasteraamatute valimisel ja Sten Roosi muinasjutuvõistluse žürii töös;
- teha kokkuvõtted noorteromaani võistlusest;
- avaldada ajakiri Nukits 2016;
- avaldada voldikud illustraatoritest Ulla Saar ja Kertu Sillaste;
- anda välja raamatukunsti preemia, Nukitsa auhind, Aasta Rosina auhind;
- osaleda ettekandega IFLA aastakonverentsil;
- algatada Edgar Valteri nimeline illustratsioonipreemia.

EESTI LASTEKIRJANDUS VÄLISMAAL

Keskuse üks tegevussuundadest on tutvustada eesti lastekirjandust välismaal ning aidata kaasa eesti lasteraamatu tõlkimisele ja kirjastamisele välisriikides. Samuti korraldada kõikjal maailmas Eesti raamatuillustratsiooni tutvustavaid näitusi.

2015. aasta esimesel poolel jätkus koostöös Eesti Kirjastuste Liidu ja Eesti Kirjanduse Teabekeskusega projekt „Eesti kirjanduse eksport maailma”, mille eesmärk on eesti kirjanduse ekspordivõimekuse tõstmine. Projekti toetas rahaliselt EAS.

Projekti raames toimus 28.–31. maini esimest korda Eesti lastekirjanduse seminar väliskirjastajatele eesmärgiga suurendada eesti lastekirjanduse väljaandmist välismaal. Kohal olid kirjastajad Saksamaalt (Willegoos, Susanne Tiarks), Sloveeniast (Sodobnost, Anja Keber), Lätist (Liels un masz, Kristīne Dzene), Itaaliast (Sinnos Editrice, Federico Appel) ja Tšehhist (Petrkov, Petr Novotny). Nelja päeva jooksul tutvustati kirjastajatele eesti kultuuri ja lastekirjandust, oma loomingust rääkisid Kätlin Vainola, Piret Raud, Kadri Hinrikus, Indrek Koff, Andrus Kivirähk, Kristiina Kass ja Kertu Sillaste. Kuna seminar toimus ühel ajal kirjandusfestivaliga HeadRead, oli kirjastajatel võimalus tutvuda niihästi Eesti kirjastajate kui ka festivali väliskülastajatega.

Hea meel on sellestki, et 2014. aastal seminaril „Lasteraamatu sünd ja teekond” ettekande pidanud Edward van de Vendel oli 2015. aastal juba oma eesti keeles ilmunud raamatuga festivali HeadRead külaline. See näitab, et keskuse töö kannab vilja ka väliskirjanduse tutvustamisel noorele lugejatele.

Eesti lastekirjanikud tutvustasid oma loomingut välismaal. Teist aastat toimunud Tuglase Seltsi korraldatud Eesti kirjanduse nädalal Soomes esindas Eesti lastekirjandust Kadri Hinrikus. Oktoobris käisid Austrias lastekirjanduse festivalidel Piret Raud ja Kertu Sillaste. Suurim tunnustus Eesti lastekirjandusele välismaalt tuli aga Lätist, kus 23. juulil anti Aino Pervikule üle Jānis Baltvilksi lastekirjanduse auhind. Kohal viibis ka Piret Raud. Mõlemad kirjanikud esitasid oma loomingut Baltvilksi auhinna nominentide ja laureaatide auks peetud kirjandushommikul.

2015. aastal osales keskus välismessidel Bolognas, Londonis ja Frankfurdis. Kirjastajate huvi eesti lastekirjanduse vastu kasvab iga aastaga. Lisaks kohtumistele väliskirjastajatega on olulisel kohal kirjanike ja illustraatorite nõustamine ning nende kokkuviiimine väliskirjastustega. Kasvab ja areneb ka koostöö välismaiste lastekirjandusega tegelevate kultuuriorganisatsioonidega.

Messideks koostati uus ingliskeelne kataloog “Children’s Books from Estonia”, mis hõlmab eelneva kahe aasta (2014–2015) lastekirjanduse paremikku. Keskuse ingliskeelne veebilehekülg täienes lastekirjanike Kairi Look, Indrek Koff ja Kätlin Vainola profiilidega.

Eesti lastekirjanike ja illustraatorite loomingu avaldamine välismaal on kasvanud. 2015. aastal ilmus välismaal 16 eesti lasteraamatut. Populaarseim autor on jätkuvalt Piret Raud, kelle raamatud ilmusid albaania („Teistmoodi printsessilood”), leedu ja itaalia („Printsess Lulu ja härra Kere”), poola („Natu ke napakad lood” ja „Teistmoodi printsessilood”) ja prantsuse keeles („Emily ja oi kui palju asju”, „Mina, emme ja meie igasugused sõbrad”). Nelja raamatuga järgneb Andrus Kivirähk, kelle loomingut anti välja saksa („Kaka ja kevad” ja „Konna musi”), alamsaksa („Kaka ja kevad”) ja sloveeni keeles („Sirli, Siim ja saladused”). Kätlin Vainolal ilmus kaks raamatut saksa keeles („Kus on armastus?” ja „Lift”), Kertu Sillastel inglise keeles („Pannkoogilood”), Aino Pervikul läti keeles

(„Presidendilood”) ja Mika Keränenil läti keeles („Salapärane lillenäppaja”). Keeltest oli 2015. aastal enim esindatud saksa keel nelja raamatuga, järgnesid prantsuse, poola ja läti keel kahe raamatuga. Esmakordselt ilmus eesti lasteraamat alamsaksa, sloveeni ja albaania keeles. Viimaks on läbimurre saavutatud ka Soome suunal – 2016. aasta kevadel ilmub kirjastuses Otava Andrus Kivirähki „Kaka ja kevad”.

Välisnäitustest lõpetas Eesti-Ungari illustraatorite ühisnäitus „Ristipidi lood. Mese itt, mese ott” ligi kaks aastat kestnud tuuri aprillis Londonis Balassi Instituudis.

Tallinna 4. rahvusvahelise illustratsioonitriennaali näitust eksponeeriti Poolas ning illustratsiooninäitus „Meremuinasjutud” ringles Taanis lastekultuuri laeval M/S Bibiana. 2015. aastal külastati 13 sadamat ning aasta lõpus oli näitus väljas raamatumessil Kopenhaagenis Bella keskuses.

2015. aasta mahukaim välisprojekt oli Eesti illustraatorite näituse „Elas kord.../C'era una volta...” tuur Itaalias. Eksponeerimise paigaks sai valitud Itaalia kui maailma juhtivamaid riike lasteraamatute ja illustratsiooni valdkonnas. Näitusel eksponeeriti 59 tööd 20 kunstnikult ning see oli koostatud spetsiaalselt Itaalia publikule. Näitust saatis itaalia- ja ingliskeelne kataloog. Näituse kuraator oli Viive Noor, Itaalias korraldas näituse eksponeerimist ja kommunikatsiooni Ülle Toode. Näitust eksponeeriti: mais-juunis Aostas Põhja-Itaalia tähtsamail kirjandusfestivalil Les Mots, juulis Agnanis keskaegse teatri festivalil. Augustis oli näitus Basilicata maakonnas Lagonegros asuvas Monna Lisa muuseumis ning lisaks üks osa näitusest Bernalda - Metapontos, kus toimus Basile festival. Septembris-oktoobris oli näitus Bari lähedal Corato linnas Palazzo del Comunes seoses 5. kirjandusfestivali ja raamatulaadaga “FIERO DEL LIBRO”. Novembris eksponeeriti näitust Matera koobasgaleriis Galleria Casa Caverna ning 11. detsembril oli näitus väljas ühepäevasel üritusel La Sapienza Ülikoolis. Huvi näituse vastu oli üllatavalt suur ning esialgselt planeeritud viie eksponeerimiskoha asemel oli näitus lõpuks väljas seitsmes kohas. Näitust kajastas korduvalt Itaalia uudisteagentuur RAI. Kahel näituse avamisel osales ka kuraator Viive Noor, kellega tehti mitmeid intervjuusid ning toimusid vestlused kohapealsele publikule. Suurepärane oli, et näitust eksponeeriti mitmel festivalil, see tõi näitusele rohkelt publikut ning tõstis huvi Eesti illustratsiooni vastu. Kohapealne kunstipublik ja valdkonna asjatundjad hindasid meie kunstnike loomingut kõrgelt, tagasiside oli positiivne ning tehti mitmeid ettepanekuid koostööks ja näituse eksponeerimiseks mujal Itaalias.

2016. AASTAL ON KAVAS

- täiendada ja arendada eesti lastekirjandust ja autoreid tutvustavat ingliskeelset veebilehte;
- aidata Eesti lastekirjanikel ja -illustraatoritel tutvustada oma loomingut välismaal;
- osaleda eesti lastekirjandusega raamatumessidel Bolognas, Londonis, Frankfurdis ja Helsingis;
- eksponeerida illustratsiooninäitusi välisriikides ning laiendada koostöövõrgustikku;
- luua koostöösuhteid väliskirjastajatega lastekirjanduse väljaandmiseks välismaal;
- avaldada kirjanikke ja illustraatoreid tutvustavaid trükiseid, koostada uus kataloog “Children’s Books from Estonia”;

LISA 1. Näitarvud

1. KOGUD

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
1.	Kogud kokku	teavikuid (füüsiliste üksuste arv)	60 868	62 704
1.1	sh teabetalituse kogud	"	21 683	22 971
1.1.1	sh trükised kuni 1945	"	5 382	5 422
1.2	sh lugejateeninduse kogu	"	30 810	31 127
1.3	sh muud kogud	"	2 993	3 184

2. ELEKTRONKATALOOG

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
2.1	Elektronkataloogi sisestatud	nimetusi	34 699	36 461
2.2	Elektronkataloogi sisestatud	eksemplare	60 868	62 704

3. RAAMATUKOGU KASUTAMINE

3.1 Raamatukogu tavakasutus

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
3.1.1	Registreeritud kasutajad	Aruandeaastal registreeritud lugejate arv	1 935	2 011
3.1.2	Külastusi	Arv	36 826	38 906
3.1.2.1	sh teabetalitus	"	587	488
3.1.2.2	sh lugejateenindus	"	20 463	21 077
3.1.2.3	sh üritused	"	15 776	17 341
3.1.3	Laenutusi	"	53 238	54 626
3.1.3.1	sh teabetalitus	"	2 166	1 899
3.1.3.2	sh lugejateenindus	"	51 072	52 727
3.1.4	Teatmeteendindus	Päringute arv	387	394
3.1.4.1	sh teabetalitus	"	132	140
3.1.4.2	sh lugejateenindus	"	140	118
3.1.4.3	sh elektrooniline teatmeteendindus	"	115	136
3.1.4.3.1	sh teabetalitus	"	105	121
3.1.4.3.2	sh lugejateenindus	"	10	15

3.2 Elektroonilise raamatukogu kasutamine: Raamatukogu e-teenused

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
3.2.1	Veebilehe külastusi	e-külastuste arv	87 208	101 826
3.2.2	e-kataloogi kasutus	pöördumiste arv	520 134	10 054
3.2.3	Lugejakohti	arv	15	15
3.2.4	Lugeja arvutitöökohad sh Internetiühendusega sh klienditerminale	"	1 1 0	1 1 0
3.2.5	Kasutaja käsutuses olevate printerite arv	"	1	1
3.2.6	Personali arvutitöökohad	"	15	15

4. ENNISTAMINE JA KÖITMINE

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
4.1	Ennistatud köiteid	Köidete arv	15	17
4.2	Köidetud ajakirju	Köidete arv	13	0

5. TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
5.1	Uurimistö teemasid	Arv	1	0
5.2	Arendusprojekte	"	1	3
5.3	Töötajate publikatsioone	"	13	20
5.4	Teadusväljaanded, monograafiad	"	2	1
5.5	Seminarid, teabepäevad	"	18	25
5.6	Ettekanded konverentsidel	"	1	2

6.ÜRITUSED

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
6.1	Laste loomekonkursid	Arv	1	0
6.2	Käsitöökonkursid täiskasvanutele	"	2	2
6.3	Kirjandusüritused lastele	"	303	345
	Raamatukogutunnid	"	119	102
	Mudilastunnid	"	63	69
	Sõnakamber	"	33	34
	Ulmeklubi	"	6	6
	Teematunnid	"	82	134
6.4	Muud üritused lastele	"	215	194
	Perehommik	"	29	28
	Kunstikamber	"	103	101
	Lastehommik	"	20	13
	Sünnipäevad	"	20	21
	Kontserdid	"	28	20
	Teemapidu	"	9	11
6.5	Raamatuesitlused	"	6	5
6.6	Täiskasvanute õppekäigud	"	15	23
6.7	Maja ekskursioonid	"	7	5

7. KIRJASTAMINE

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
7.1	Trükis avaldatud	Nimetusi	4	6
	sh teadusväljaandeid	"	1	1
	sh info- ja muid väljaandeid	"	3	3
	Ajakiri Nukits	Numbreid aastas	1	1
	Raamat „Pisike puu“		0	1

8. NÄITUSED

Jrk nr	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
8.1	Näitusi	Arv	86	81
	sh raamatu väljapanekuid		31	35
	sh kunstinäitusi		22	10
	sh rändnäitusi		33	36

9. PERSONAL

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
9.1	Ametis töötajaid	Arv	18	18
	sh raamatukoguhoidjaid	"	8	3
	sh kvalifitseeritud spetsialiste	"	8	11
	sh teisi töötajaid	"	2	4
9.2	Koosseisulisi ametikohti	"	17	19
	sh raamatukoguhoidjaid	"	8	3
	sh kvalifitseeritud spetsialiste	"	7	11
	sh teisi töötajaid	"	2	5
9.3	Raamatukoguhoidjaid hariduse järgi	"		
9.3.1	sh kõrgharidusega	"	8	2
	sh raamatukogundusliku kõrgharidusega	"	7	2
	sh rakenduskõrgharidusega	"	1	1
9.3.2	keskharidusega	"	0	0

10. RUUMID

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
10.1	Raamatukogu pörandapind	Ruutmeeter	1001,4	1001,4
	sh kasulik pind	"	775,5	775,5
	sh hoidlad	"	225,9	225,9

11. EELARVE (võimalikud muutused vastavalt raamatupidamise tulude ja kulude artiklite arvestusele)

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2014	2015
A	Kulud kokku (a1+a2)	EUR (tuhat)	462,4	569,04
a1	Jooksevkulud	"	455,4	569,04
a1.1	Tööjõukulud	"	276,4	295,93
a1.2	Komplekteerimiskulud	"	19,0	21,00
a1.3	Infotehnoloogiakulud	"	13,0	20,01
a1.4	Rent, kommunaalteenused	"	63,8	124,46
a1.5	Muud kulud	"	83,2	107,64
a2	Investeeringud põhivarasse	"	7	0
a2.1	Ehitiste soetamine, kapitaalremont	"	0	0
a2.2	Investeeringud infotehnoloogiasse	"	7	0

LISA 2. ETTEKANDED, LOENGUD

Eesti lastekirjanduse aastakoosolek (3.03., Tallinn)

- „Katsetuste aeg”: eesti lastekirjandus 2014 (Jaanika Palm)
- „Terad ja sõklad”: eesti lasteraamatuillustratsioon 2014 (Viive Noor)

Algupärase lastekirjanduse päev „Kirjandus kui vaateaken: kuidas paistab laste ja noorte kirjandus” (15.04., Tartu)

- „Kalevipoeg” laste lugemislaua (Jaanika Palm)

Raamatukogutöötajate seminar Lääne-Virumaa Keskraamatukogus (22.04., Rakvere)

- Uuemast tõlkekirjandusest lastele ja noortele (Jaanika Palm)

Muinasjutukonverents „Muinasjutuvägi. Vii mind vikerkaare pääle” (15.05., Haapsalu)

- Lillelallerad – Ernst Enno luule päikeseline pool (Jaanika Palm)

Tartu Ülikooli korraldatud raamatukoguhoidjate suveakadeemia (14.06., Tartu)

- Uuem laste- ja noortekirjandus: ilu- ja aimekirjandus, algupärane ja tõlge (Jaanika Palm)

Eesti Lugemisühingu seminar „Lugemisprojektide sünnipäevapidu” (15.06., Tallinn)

- „Kogu abi raamatukogust”. Koostööst laste lugemisoskuse edendamisel ja erinevatest raamatukogude ühistegevustest (Anneli Kengsepp)

IRSCL kongress „Creating Childhoods” (8.08., Worcester)

- lapsed eesti kangelased laste- ja noorteväljaannetes läbi aegade (Jaanika Palm)

ERÜ lasteteeninduse toimkonna kogemuste tuur ELK-s (3.09., Tallinn)

- Anneli Kengsepp
- Anne Kõrge

XII üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev (16.09., Narva)

- Mis tehtud ja mis plaanis Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu lasteteeninduse toimkonnal? (Anneli Kengsepp)

Harju maakonna raamatukoguhoidjate õppepäev (6.10., Kiili)

- „Laps loeb!”: ettekanne erinevatest kirjandus- ja lugemisprojektidest (Anneli Kengsepp)

Balti Raamatukoguhoidjate Kongress „Libraries in communities” (12.10., Riia)

- Who cares who reads? Kes hoolib laste lugemisest? (Triin Soone)

Podiumidiskussioon „Sowjetische Vergangenheit in den baltischen Kinderliteraturen” (17.10., Frankfurt)

- Nõukogude minevik eesti lastekirjanduses (Kätlin Kaldmaa)

Seminar „Laps kirjanduses 3: Keelatud ja lubatud lastekirjanduses” (20.10., Tallinn)

- Tsensuurist enesetsensuurini (Jaanika Palm)

Tallinna Õpetajate Maja algõpetuse aineühenduse koolituspäev (21.10., Tallinn)

- Anne Kõrge
- Katrin Tõnisson

Seminar „Alice'i imeline unenägu” (29.10., Tallinn)

- Alice'i maailm läbi kunstniku silmade (Viive Noor)

Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna ja ELK ühiskoolitus „Raamatu sisse minek” laste lugemise edendamiseks lasteaiaõpetajatele (20.11., Tartu)

- Värske pilguga värskest mudilaskirjandusest (Jaanika Palm)

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu kogude toimkonna seminar (25.11., Tallinn)

- Uuem lastekirjandus ja laste lugemine (Jaanika Palm)

Anne Kõrge

Loengud uuemast lasteraamatust ja laste lugemisest

- Tallinna Ülikooli täiendkoolituse lasteaiaõpetajad (9.01., Tallinn)
- Pärnu Sütevaka Gümnaasiumi raamatukogu korraldatud õpipäev Pärnu õpetajatele (29.01., Pärnu)

- Pärnumaa põhikoolide õpetajad (6.10., Tallinn)

Tööst lasteraamatukogus

- Rahvusraamatukogu raamatukoguhoidjate kutsekoolitus (3.03., Tallinn)

Viive Noor

- Näitusest „It’s Always Tea-Time” ELK ulmeklubis (29.10., Tallinn)

Jaanika Palm

- Koolitus raamatukoguhoidjatele ja õpetajatele Hiiu valla raamatukogus „Eesti algupärase ja tõlkelastekirjanduse pärlid 2014. ja 2015. aastal” (29.10., Kärdla)

Katrin Tõnisson

- Koolitus Tallinna keskraamatukogu töötajatele „Tegevused väikelastega” (9.12.)

LISA 3. PUBLIKATSIOONID

Kaldmaa, Kätlin. Im Dialog über Grenzerfahrungen // Frankfurter Buchmesse (2015) 11. Oktober. Intervjuu K. Kaldmaaga nõukogude minevikust eesti lastekirjanduses, üles kirjutanud Alva Gehrmann.

Kaldmaa, Kätlin. Kui kokku said üks eesel ja üks ahv // Postimees: AK: arvamus, kultuur (2014) 20. sept., lk. 9. Arvustus: Ville Hytönen. Eeslikõhv kõõsliahv.

Kaldmaa, Kätlin. Kuidas taltsutada koera // Postimees: AK: arvamus, kultuur (2015) 16 mai, lk 8. Arvustus: Edward van de Vendel. Koer nimega Sam.

Kaldmaa, Kätlin. Kõik on läinud liiga lihtsaks: Lastekirjandusest aastal 2014 // Looming (2015) nr 4, lk. 560–570.

Kaldmaa, Kätlin. Lumikki Andresson on tagasi // Eesti Ekspress (2015) 2. dets, lk 47. Arvustus: Salla Simukka. Must nagu eebenipuu.

Kaldmaa, Kätlin; Anni Kalm. Raamatutega rändama // Õpetajate Leht: Koolibri uudised (2015) 4. sept, lk 1. Tutvustus: Kätlin Kaldmaa, Anni Kalm. Ilmast ilma: 5.klassi kirjandusõpik.

Kaldmaa, Kätlin. Suvevalgus Praha Linnas // Eesti Ekspress (2015) 21 jaan, lk 37. Arvustus: Salla Simukka. Valge nagu lumi.

Kaldmaa, Kätlin. Vampiirid, haldjad ja libahundid paigal ei püsi // Sirp (2015) 27. veebr, lk 24. Arvustus: Eesti laste- ja noortekirjandus 1991–2012.

Kengsepp, Anneli. Kes teeb, see jõuab, arvavad ka lasteraamatukoguhoidjad // Raamatukogu (2015) nr 6, lk 36. XII üleriigilisest lasteraamatukoguhoidjate päevast Narva Keskraamatukogus 16.09.

Kengsepp, Anneli. Kogu abi raamatukogust // Õpsik: klassiõpetajate ajaleht (2015) nr 7, juuni, lk 3. Eesti raamatukogude üritustest lastele lugemise edendamiseks.

Kengsepp, Anneli. Lõime kaasa rahvusvahelises projektis // Raamatukogu (2015) nr 4, lk 30. IFLA projektist „Maailm läbi pildiraamatute” (The World Through Picture Books).

Kengsepp, Anneli. Suvi on hea aeg lugemiseks // Raamat: Eesti Kirjastuste Liidu ajaleht (2015) nr 5 (94), 19. juuni, lk 1. Suvistest lugemisprogrammidest Eesti raamatukogudes.

Palm, Jaanika. „Kalevipoeg” laste lugemislaua: 130 aastat esimese laste „Kalevipoja” ilmumisest. 1. osa // Nukits (2015) lk 1–7.

Palm, Jaanika. Kivirähki raamat on kui sibul, mille uued kihid avanevad lugedes üksteise järel // Postimees: AK: arvamus, kultuur (2015) 28. nov, lk 8–9. Arvustus: Andrus Kivirähk. Oskar ja asjad.

Palm, Jaanika. Lastekirjanduse uurijate kongress Worcesteris // Nukits (2015) lk 47–48.

Palm, Jaanika. Pahupidisusega uperpallitav Raud // Postimees (2015) 10. veebr, lk 19. Lisaks Heili Sibritsa intervjuule Piret Rauaga.

Palm, Jaanika. Põhjamaade lastekirjanduse seminar // Keel ja Kirjandus (2015) nr 2, lk 139–140. Seminarist „Laps kirjanduses 2” 21.10.2014.

Palm, Jaanika. Põhjamaade lastekirjanduse tõlgetest 1991–2014 // Eesti Lastekirjanduse Keskuse toimetised 6. Tallinn, 2014, lk 5–19.

Palm, Jaanika. Värsket eesti lastekirjandust ühe mütsi alla ei suru // Sirp (2015) 6. märts, lk 24–25. Ülevaade 2014. a eesti lastekirjandusest.

Soone, Triin. Otse naelapea pihta // Raamatukogu (2015) nr 1, lk 4. Laste lugemishuvi äratamise võimalustest.

LISA 4. NÄITUSED

Kunstinäitused

1. Rahvusvaheline käärilõigete näitus „Must valgel” (13.01.–28.02.)
2. Tšehhi kaasaegse lasteraamatuillustratsiooni näitus „11 maailma” (5.–26.03.)
3. Valgevene kunstniku Pavel Tatarnikovi näitus (7.04.–4.05.)
4. Ungari kunstnike Dóra Popella ja Tamás Kondori isikunäitused „Tervitused Ungarist” (6.05.–5.06.)
5. Jüri ja Piret Mildebergi näitus „Mildeberg. Mildeberg” (6.05.–5.06.)
6. Saksa illustraatori Aljoscha Blau isikunäitus (8.06.–10.07.)
7. Leedu kunstniku Nijolė Šaltenytė näitus „Vaade kolmest küljest” (3.08.–25.09.)
8. Rahvusvaheline illustratsiooninäitus „It’s Always Tea-Time” (2.10.–30.11.)
9. Rahvusvaheline nukunäitus „It’s Always Tea-Time” (2.10.2015–21.01.2016)
10. Soome naivistide näitus „Südamega tehtud – valgust & rõõmu!” (30.11.–30.12.)

Raamatunäitused varakambris

1. Ilon Wikland 85
3. Uued pärlid meie varamus

Raamatuväljapanekud raamatukogus

1. Ainult poistele (ja ka tüdrukutele) (5.01.)
2. Põhjamaade uuem lastekirjandus (15.01.)
3. Pintsels ja põnnid (Ilon Wikland 85) (31.01.)
4. Kõigest, mida noored tahavad teada (4.02.)
5. 2014. aasta kauneimad lasteraamatud (9.02.)
6. Eestimaa läbi aegade (18.02.)
7. Kirjutades läbi elu (kirjanike elulooraamatud) (26.02.)
8. Emakeelne tere (luuletused emakeelepäevaks) (10.03.)
9. Kaunid ja sisukad (parimad lasteraamatud) (19.03.)
10. Laps teatris (27.03.)
11. Peaasi, et nalja saab! (1.04.)
12. Meie lapse munapäevad (12.04.)
13. Fantaasiamaailmad (16.04.)
14. Lõbusad reisirid (30.04.)
15. Ema, kallie ema (8.05.)
16. Jüri teeb pilte (Jüri Mildeberg 50) (12.05.)
17. Salapärase loomamaailma (25.05.)
18. Suvitajad (11.06.)
19. Kadunud maailm-viikingid (9.06.)
20. Kaugel külas, vanaema juures (27.07.)
21. Natuke napakad lood (14.08.)
22. Aabitsapidu (28.08.)
23. Mälu + mäng = mälumäng (10.09.)
24. Hobused ja ponid (18.09.)
25. Etsile, muinasjutulisele inimesele (Edgar Valter) (21.09.)
26. Superkuu (kosmos jutustab) (28.09.)
27. Kuldsed reeglid lapsevanematele (8.10.)
28. Noodivõti avab ukse (15.10.)
29. Kallis karu (26.10.)
30. Kõige tugevam isa (6.11.)
31. Mardipäev (9.11.)

- 32. Väga unine Une-Mati (13.11.)
- 33. Ootame jõule (28.11.)

Rändnäitused

Eesti ja Ungari illustraatorite ühishäitus „Ristipidi lood / Mese itt, mese ott”

- Ungari Kultuurikeskus, London (10.–30.04.)

Tallinna 4. rahvusvaheline illustratsioonitriennaal (TIT 2013)

- Kielce Rahvamuuseumi Kulutuuriialogide muuseum / Muzeum Dialogu Kultur – oddziale Muzeum Narodowego w Kielcach, Kielce, Poola (1.–30.06.)
- Euroopa Muinasjutukeskus Pacanowis / Europejskim Centrum Bajki im. Koziolka Matołka w Pacanowie, Pacanów, Poola (6.07.–31.08.)
- Kultuurikeskus / Centrum Kultury Dworek Białołpudnicki, Krakow (1.–31.10.)

Rahvusvaheline illustratsiooninäitus „Meremuinasjutud”

- kunstilaeval M/S Bibiana Taani sadamalinnaades: Helsingør (27.07.–3.08.), Kopenhaagen, sadam Islands Brygge (7.–9.08.), Samsø (11.–15.08.), Horsens (17.–22.08.), Kolding (23.–27.08.), Aarhus (28.–30.08.), Frederikshavn (1.–3.09.), Læsø (4.–6.09.), Grenå (7.–10.09.), Christianshavn (12.–18.09.), Odense (20.–25.09.), Kopenhaagen, sadam Nordhavn (28.09.–3.10.), Kopenhaagen, sadam Amaliehaven (5.–9.10.)
- raamatumess BogForum, Bella keskus, Kopenhaagen (6.–9.11.)
- Bibiana Denmark, Ørestad, Kopenhaagen

„Elas kord...”/„C’era una volta...” (Grimmi muinasjutud) Itaalias

- Aosta, Valle d’Aosta kirjandusfestival Les Mots (23.05.–7.06.)
- Anagni, palazzo Casa Barnekow (17.–26.07.)
- Monna Lisa muuseum, Lagonegro (5.–30.08), pool näitust
- Bernalda-Metaponto, Basile festivali raames (august), pool näitust
- Palazzo del Comune, Corato (24.09.–19.10.), pool näitust
- Galleria Casa Caverna, Matera (6.–30.11.)
- La Sapienza ülikool, Rooma (11.12.), ühepäevane üritus

„Südamega tehtud. Eesti lasteraamatuillustratsioon”

- A. Gribojedovi nimeline lasteraamatukogu, Moskva (19.03.–30.04.)
- Krasnoarmeiski linnagalerii, Krasnoarmeisk (30.05.–30.06.)
- EV Suursaatkond Moskvast (18.12.2015–31.01.2016)

Tapa Linnaraamatukogus

- Jüri ja Piret Mildebergi näitus „Mildeberg. Mildeberg” (1.–29.09.)
- Kadi Kurema isikunäitus „Roheline ja punane” (1.10.–14.11.)
- Väike eesti kunstnike näitus „Kogu aeg on teeaeg” (20.11.2015–9.01.2016)

Saare Maakonna Keskraamatukogus

- Norra illustraatori Thore Hanseni isikunäitus (märts – aprill)
- Poola kunstniku Agnieszka Żelewska isikunäitus „Sõidavad, sõidavad mömmikud” (mai – juuni)
- Valgevene kunstniku Pavel Tatarnikovi isikunäitus (juuli – august)
- Väike eesti illustraatorite näitus „Ainult 1 kast” (september – oktoober)
- Kadi Kurema isikunäitus „Roheline ja punane” (detsember)

Kondase Keskuses Viljandis

- Lena Revenko isikunäitus „Maalid Iisraelist” (14.01.–28.02.)
- Maara Vindi isikunäitus „Üllas roos” (1.04.–3.05.)
- Valgevene kunstniku Pavel Tatarnikovi isikunäitus (16.09.–08.11.)
- Viive Noore illustratsioonide näitus „Mailill ja Ülانه” (4.12.2015–30.01.2016)
- Viive Noore graafika näitus „Armastuse puu” (4.12.2015–30.01.2016)

Lääne Maakonna Keskraamatukogu lasteosakonnas

- Valgevene kunstniku Pavel Tatarnikovi isikunäitus „Rüütlilood Albioni kallastelt” (6.07.–31.08.)

Haapsalu kultuurikeskuses

- Maara Vindi isikunäitus „Üllas roos” (11.–31.05.)

Tallinna Linnateatris

- Lena Revenko isikunäitus (mai, juuni, august)
- Nijolė Šaltenytė graafika (12.08. – oktoobri lõpp)
- Viive Noore isikunäitus „Jõuluvalgus” (30.11.2015–30.01.2016)

Rahvusraamatukogus

- Illustratsiooninäitus lastekirjanduse keskuselt „Pildi lugu” (9.04.–23.04.)

Euroopa professionaalse nukukunsti festivalil Riias (10.–13.09.)

- Eesti illustraatorite looming